

รายงานการศึกษากลุ่ม
(Group Project)

เรื่อง การผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่
ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า
(Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้

จัดทำโดย กลุ่มที่ 8 รุ่นที่ 89

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2562

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษากลุ่ม (Group Project)

เรื่อง การผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิต
ไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้

จัดทำโดย กลุ่มที่ 8 รุ่นที่ 89

1. นางสาวผุสดี เยี่ยมสวัสดิ์
2. ว่าที่ ร.ต.พีรพล มั่นจิตต์
3. นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ
4. นางสาวชมภาวี ชมภูรัตน์
5. นายจักรพันธ์ กิ่งแก้ว
6. นายนรินทร์ สุวรรณโณ
7. นายสารรัฐ ประกอบชาติ
8. นายสมบูรณ์ วัชรชัยสุรพล
9. นางสาวลักขณา สุมาบัติ
10. นางสาวนัระนารถ แจ้ทอง

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2562

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

(หน้าอนุมัติ)

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ .....
(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....
(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....
(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....
(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการศึกษาเรื่อง การผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่และผู้ที่มีส่วนได้เสียเนื่องแนวโน้มความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีปริมาณความต้องการที่สูงขึ้น แต่กำลังการผลิตไม่เป็นไปตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า โดยประเด็นปัญหาและความท้าทายที่สำคัญของการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ที่ไม่ได้ตามแผน PDP ในปัจจุบันที่สำคัญมี 2 ประการ ได้แก่ (1) การต่อต้านคัดค้านจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ พบว่า การต่อต้านคัดค้านที่เกิดขึ้นเพราะประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนจากหน่วยงานภาครัฐ กอปรกับความไม่มั่นใจในเรื่องของการแก้ไข ป้องกันปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เกิดจากการก่อสร้างโรงไฟฟ้า รวมถึงความกังวลว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่สำคัญในพื้นที่อันจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และ (2) กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถการป้องกันและแก้ไขการต่อต้านและคัดค้านได้อย่างแท้จริง ในการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาหลักจะเป็นการสร้างกระบวนการการสร้างโรงไฟฟ้าให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งสามารถทำได้โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ก่อนสร้างโรงไฟฟ้า ระหว่างก่อสร้าง และเมื่อโรงไฟฟ้าสร้างแล้วเสร็จ โดยมีกระบวนการประเมินและแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีกลไกการดำเนินงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) รวมถึงรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยขั้นตอนแรกควรมีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการร่วมหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนความมั่นคงทางพลังงาน” เพื่อกลั่นกรองรูปแบบการพัฒนาโรงไฟฟ้าเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการร่วมมือและสนับสนุนงานในพื้นที่ นอกจากนี้ ควรมีการแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการไตรภาคีเพื่อพัฒนาความมั่นคงทางพลังงานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียและผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างโรงไฟฟ้า โดยคณะอนุกรรมการไตรภาคีนี้ต้องมีการกำกับดูแลงานต่าง ๆ รวมถึงการทวนสอบและติดตามผลการทำงานในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาโรงไฟฟ้า ส่วน

แนวทางการสนับสนุนนั้นได้แก่ การให้ความช่วยเหลือชุมชนและสังคมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับคนในชุมชนและสังคม การเสริมสร้างสุขอนามัยที่ดีให้กับชุมชน การพัฒนาสาธารณูปโภค การพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การสนับสนุนการจ้างงานในท้องถิ่น ซึ่งรวมไปถึงการสนับสนุนด้านการศึกษา สาธารณสุข การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการให้ความช่วยเหลือในช่วงภัยพิบัติต่าง ๆ โดยผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ให้ประสบความสำเร็จ และประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้เสียมีความเข้าใจในความจำเป็นของการพัฒนาโรงไฟฟ้า เข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ผลประโยชน์ที่กระจายไปสู่ชุมชน การช่วยเหลือและการให้โอกาสแก่ประชาชนในการเข้าไปดูแลมากขึ้น อันจะทำให้การพัฒนาโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้รวมถึงพื้นที่อื่นๆ ในประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานในระยะยาวต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี เนื่องจากคณะผู้ศึกษาได้รับความช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลายๆ ฝ่าย โดยเฉพาะ รศ.ดร.พงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์ อาจารย์ที่ปรึกษากลุ่ม GP8 วรवारี และ ดร.รัฐ ธนาดีเรก ในการให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ และคอยกำกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการศึกษาเรื่อง การผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนา กำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ คณะผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ของอาจารย์ทั้งสองท่านนี้เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ดร.วิระพัฒน์ เกียรติเฟื่องฟู ผู้อำนวยการกองนโยบายไฟฟ้า สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน นายศิวเรศ ธรรมวิเศษ พลังงานจังหวัดกระบี่ นายวิมลไชย มงคล วิศวกร ระดับ 11 และ ทีมงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่สนับสนุนข้อมูลสำคัญเพื่อประกอบการจัดทำรายงาน นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์ และ ดร.ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร กรรมการร่วมรับฟังการนำเสนอที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และให้แนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์

ขอขอบคุณคุณอาจารย์ วิทยากร ผู้บริหารหลักสูตรจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมในครั้งนี้ ที่ได้ทุ่มเทเวลาและความเอาใจใส่ดูแลการอบรมนี้ให้สำเร็จล่วงอย่างดี

ท้ายสุดนี้ต้องขอขอบคุณเพื่อนๆ นบส.1 รุ่นที่ 89 ที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและมิตรภาพอันดี ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานระหว่างกัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มิมีคุณค่า น่าจดจำยิ่ง

คณะผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษากลุ่มฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวางรากฐานการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป

คณะผู้จัดทำกลุ่มที่ 8

พฤษภาคม 2562

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
1. สภาพทั่วไปของปัญหา	1
2. การคาดการณ์สภาพปัญหาและผลกระทบในอนาคต	8
3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ	11
4. ประโยชน์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	32
5. สรุปในภาพรวม	34
บรรณานุกรม	36
คณะผู้จัดทำ	37

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ข้อมูลการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยปี พ.ศ. 2561 – 2580	3
ตารางที่ 2	ข้อมูลสถิติการจัดทำและปรับปรุงแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (PDP)	5
ตารางที่ 3	การพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 – 2580 แยกตามภาค	18

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แสดงการต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินในพื้นที่ภาคใต้	6
ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดย กฟผ. ในปัจจุบัน	17
ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังการผลิตไฟฟ้าและความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้	19
ภาพที่ 4 แสดงตัวอย่างระบบ Big Data สำหรับบริหารจัดการข้อมูลพลังงาน	23
ภาพที่ 5 ตัวอย่างระบบ Smart Grid/ Smart Energy สำหรับบริหารจัดการไฟฟ้า	24
ภาพที่ 6 แสดงตัวอย่างระบบ Smart Utilities	24
ภาพที่ 7 แนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อความมั่นคงทางพลังงาน	27
ภาพที่ 8 แผนการดำเนินงานในการผลักดันให้เกิดการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้	32

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

กฟผ. : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

สผ. : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

EIA : Environmental Impact Assessment การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

EHIA : Environmental Health Impact Assessment การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

IEA : International Energy Agency (องค์การพลังงานระหว่างประเทศ)

PDP : Power Development Plan (แผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย)

1. สภาพทั่วไปของปัญหา

พลังงานเป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน รวมถึงรูปแบบการใช้ชีวิตในอนาคต ทุกๆกิจกรรมของมนุษย์ล้วนแล้วแต่ต้องมีกิจกรรมในการดำรงชีวิตที่มีความเกี่ยวข้องกับพลังงานด้วยกันทั้งสิ้น โดยรูปแบบของพลังงานที่มีการใช้งานกันต่างมีวิวัฒนาการและมีการเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทไปตามศักยภาพในการจัดหาควบคุมไปกับระดับความต้องการใช้ ซึ่งมีปัจจัยด้านราคาเป็นตัวกำหนดและรักษาความสมดุลของกลไกระหว่างอุปทานและอุปสงค์ โดยข้อมูลการคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์พลังงานโลกในอนาคต (World Energy Outlook 2018) ซึ่งนำเสนอโดยองค์การพลังงานระหว่างประเทศ (International Energy Agency : IEA) โดยเป็นผลการวิเคราะห์ล่าสุดในปี พ.ศ. 2561 ได้ระบุว่าความต้องการใช้พลังงานของโลกจะเพิ่มสูงขึ้นจากปัจจุบันราวร้อยละ 25 ณ ปี พ.ศ. 2573 และอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ถึงสองเท่าหากไม่มีการดำเนินการส่งเสริมและผลักดันในเรื่องการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานที่มีความจริงจังและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงชนิดของพลังงานที่จะมีความต้องการใช้เพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดคงจะหนีไม่พ้น**พลังงานไฟฟ้า** ซึ่งมีแรงผลักดันที่สำคัญมาจากรูปแบบของเทคโนโลยีที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะต้องพึ่งพาพลังงานไฟฟ้าเป็นหลักโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) ข้อมูลจาก IEA คาดการณ์ว่าความต้องการใช้ไฟฟ้าของโลกจะเพิ่มสูงขึ้นจากปัจจุบันถึงร้อยละ 90 ในปี พ.ศ. 2573 โดยหนึ่งในสามของความต้องการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (Final Energy Consumption) ของพลังงานทุกชนิดในโลกที่มีการใช้ในโลกจะเป็นพลังงานไฟฟ้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นคงยากที่จะปฏิเสธได้ว่าพลังงานไฟฟ้าจะเข้ามามีบทบาทที่สำคัญเพิ่มมากขึ้นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์โลก และประเทศไทยเองคงต้องมีการเตรียมการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวให้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงสถานการณ์ด้านไฟฟ้าของประเทศไทยโดยอ้างอิงข้อมูลจากแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2580 หรือ Power Development Plan 2018 (PDP 2018) ซึ่งเป็นแผนฉบับล่าสุดที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้วเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2562 พบว่ามีข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ประวัติศาสตร์ไฟฟ้าดับของประเทศ

เหตุการณ์ที่ทำให้ประเทศไทย ตกอยู่ในสภาวะไร้ไฟฟ้าใช้ (Blackout) ครั้งแรกเกิดขึ้นในวันเสาร์ที่ 18 มีนาคม 2521 ซึ่งนับเป็นเหตุการณ์ไฟฟ้าดับระยะเวลายาวนานที่สุด นับแต่ก่อตั้งการไฟฟ้าขึ้นในเมืองไทย สาเหตุเกิดจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ ซึ่งเป็นกำลังการผลิตสำคัญของประเทศ เกิดเหตุขัดข้องขึ้นทำให้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าอื่น ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีระบบการทำงานต่อเนื่อง ได้รับผลกระทบตาม เหตุการณ์ดังกล่าวเริ่มตั้งแต่เวลา 07.40 น. ก่อนที่ไฟฟ้าจะเริ่มกลับมาในแต่ละภูมิภาค ซึ่งกว่าจะครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศก็กินเวลานานถึง 9 ชั่วโมง 20 นาที และหลังจากเหตุการณ์ในวันนั้นประเทศไทยก็ไม่เคยเกิดเหตุการณ์ไฟดับครั้งใหญ่อีก จนกระทั่งปี 2556

เหตุการณ์ไฟฟ้าดับในภาคใต้ พ.ศ. 2556 เป็นเหตุการณ์ไฟฟ้าดับครั้งใหญ่อีกครั้งในรอบ 30 ปี ของประเทศไทย โดยเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 เวลา 18:52 - 21:50 น. สาเหตุเนื่องจากสายส่งกระแสไฟฟ้าจอมบึง - บางสะพาน ถูกฟ้าผ่า ที่อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ส่งผลให้เกิดการลัดวงจร ระบบป้องกันสายส่งจึงสั่งปลดสายส่งออกจากระบบ ทำให้เกิดสภาพกำลังผลิตไฟฟ้าไม่เพียงพอกับความต้องการ ความถี่ในระบบไฟฟ้าจึงลดต่ำกว่ามาตรฐาน จนโรงไฟฟ้าทั้งหมดในภาคใต้ที่เดินเครื่องอยู่หยุดเดินเครื่องอัตโนมัติ เพื่อความปลอดภัยของโรงไฟฟ้า ทำให้เกิดไฟฟ้าดับทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงมา ซึ่งนับเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อนและความตื่นตระหนกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยในบริเวณ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ไทยรัฐออนไลน์ 22 พ.ค. 2559)

การที่ไฟดับแม้ว่าจะเกิดขึ้นเพียงไม่กี่นาที หรือไม่กี่ชั่วโมง ก็สามารถสร้างความเสียหายมหาศาลต่อเศรษฐกิจ สังคม หรือความมั่นคงของประเทศได้อย่างมหาศาล จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องวางแผนที่จะมีแหล่งผลิตในพื้นที่ภาคใต้ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการในการใช้งาน

1.2 สถานภาพการจัดหาและการใช้ไฟฟ้าของประเทศในปัจจุบัน

ความต้องการไฟฟ้า

ในปี พ.ศ. 2561 ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak) ของระบบ 3 การไฟฟ้า เกิดขึ้นในวันอังคารที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2561 เวลา 13:51 น. ที่ 29,969 เมกะวัตต์ ลดลงจากความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดปี 2560 เท่ากับ 335 เมกะวัตต์ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.11

กำลังผลิตไฟฟ้า

ณ สิ้นเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560 กำลังผลิตไฟฟ้ารวมของระบบ 3 การไฟฟ้า เท่ากับ 46,090 เมกะวัตต์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบ่งตามประเภทโรงไฟฟ้า

- พลังความร้อนร่วม 20,398 เมกะวัตต์ ร้อยละ 44.3
- พลังความร้อน 8,567 เมกะวัตต์ ร้อยละ 18.6
- โคเจนเนอเรชั่น 5,816 เมกะวัตต์ ร้อยละ 12.6
- พลังงานหมุนเวียน 10,949 เมกะวัตต์ ร้อยละ 23.8
- เครื่องยนต์ดีเซล 60 เมกะวัตต์ ร้อยละ 0.1
- สายส่งเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย 300 เมกะวัตต์ ร้อยละ 0.6

รวม 46,090 เมกะวัตต์

แบ่งตามผู้ผลิตไฟฟ้า

- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ (กฟผ.) 16,071 เมกะวัตต์ ร้อยละ 34.9
- เอกชนรายใหญ่ (IPP) 14,949 เมกะวัตต์ ร้อยละ 32.4

- เอกชนรายเล็ก (SPP) 7,536 เมกะวัตต์ ร้อยละ 16.4
- เอกชนรายเล็กมาก (VSPP) 3,656 เมกะวัตต์ ร้อยละ 7.9
- ซื้อไฟฟ้าต่างประเทศ 3,878 เมกะวัตต์ ร้อยละ 8.4

รวม 46,090 เมกะวัตต์

การพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า

การจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำประมาณการแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจระยะยาว (GDP) ปี 2560 – 2580 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.8 ต่อปี ใช้อัตราการเพิ่มของประชากรเฉลี่ยร้อยละ -0.02 ต่อปี สำหรับค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าที่ใช้ในการจัดทำแผน PDP2018 ในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2580 พบว่าค่าพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้ารวมสุทธิ (Energy) ของระบบ 3 การไฟฟ้า และพลังไฟฟ้าสูงสุดสุทธิ (Peak) ในปี 2580 มีค่าประมาณ 367,458 ล้านหน่วย และ 53,997 เมกะวัตต์ ตามลำดับ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยปี พ.ศ. 2561 - 2580

พ.ศ.	PDP2015		PDP2018		เปลี่ยนแปลง	
	พลังไฟฟ้าสูงสุด (เมกะวัตต์)	พลังงานไฟฟ้า (ล้านหน่วย)	พลังไฟฟ้าสูงสุด (เมกะวัตต์)	พลังงานไฟฟ้า (ล้านหน่วย)	พลังไฟฟ้าสูงสุด (เมกะวัตต์)	พลังงานไฟฟ้า (ล้านหน่วย)
2561	32,429	212,515	29,969	203,203	-2,460	-9,312
2565	36,776	241,273	35,213	236,488	-1,563	-4,785
2570	41,693	273,440	41,079	277,302	-614	3,862
2575	46,296	303,856	47,303	320,761	1,007	16,905
2580	-	-	53,997	367,458	-	-

ที่มา: กระทรวงพลังงาน (2561).

ทั้งนี้ หากพิจารณาสถานการณ์ไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยซึ่งทางกลุ่ม GP8 ให้ความสนใจเป็นพิเศษ อันเนื่องมาจากเหตุผลที่เป็นพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์การต่อต้านและประท้วงการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่อย่างรุนแรงและชัดเจนต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานานพอสมควร อีกทั้งพื้นที่ภาคใต้เองมีความเสี่ยงต่อสภาพการที่อาจไม่มีไฟฟ้าที่ผลิตและจัดหาได้เพียงพอต่อความต้องการใช้ที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลบ่งชี้สถานการณ์ด้านไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ มีดังนี้

1.3 สถานภาพการจัดการและการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้

ความต้องการไฟฟ้าสูงสุดภาคใต้ในปี พ.ศ. 2561 เท่ากับ 2,767 เมกะวัตต์ และ ณ ปี พ.ศ. 2580 เท่ากับ 5,264 เมกะวัตต์ มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ขณะที่กำลังผลิตไฟฟ้า

ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2561 เท่ากับ 3,876 เมกะวัตต์ โดยกำลังผลิตไฟฟ้าหลักของภาคได้มาจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมจะนะ ชุดที่ 1-2 กำลังผลิต 1,476 เมกะวัตต์ และโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมขนอมทดแทน กำลังผลิต 930 เมกะวัตต์ ตามแผน PDP 2018 โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 1 และโรงไฟฟ้ากระบี่ จะปลดออกจากระบบในปี พ.ศ. 2577 ซึ่งมีกำลังผลิตรวมกัน 1,025 เมกะวัตต์ ดังนั้น เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น รวมถึงมีระบบผลิตไฟฟ้าที่มีความมั่นคงในพื้นที่กระทรวงพลังงาน จึงได้กำหนดแผนการสร้างและจัดหาโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ตามแผน PDP 2018 ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

- โครงการโรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานี

เพื่อให้ระบบไฟฟ้าในภาคใต้มีความมั่นคงจำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานี ขนาดกำลังผลิตไฟฟ้าสุทธิ 1,400 เมกะวัตต์ ใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลัก มีวันกำหนดเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (SCOD) ในปี 2570 และ ปี 2572 ตามลำดับ

- โครงการโรงไฟฟ้าใหม่

เพื่อรักษาความมั่นคงระบบไฟฟ้าภาคใต้จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าใหม่ ขนาดกำลังผลิตไฟฟ้าสุทธิ 1,700 เมกะวัตต์ ใช้เชื้อเพลิงถ่านหินและก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลัก ทดแทนกำลังผลิตไฟฟ้าที่ปลดออกจากระบบ ให้มีวันกำหนดเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (SCOD) ในปี 2577 และ ปี 2578 ตามลำดับ

โดย ณ สิ้นปี 2580 ภาคใต้จะมีกำลังผลิตไฟฟ้าสุทธิรวมทั้งสิ้น 8,638 เมกะวัตต์ แบ่งตามประเภทผู้ผลิตไฟฟ้าดังนี้

โรงไฟฟ้าของ กฟผ. 2,835 เมกะวัตต์	ร้อยละ 33
โรงไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ 930 เมกะวัตต์	ร้อยละ 11
โรงไฟฟ้าใหม่ 1,700 เมกะวัตต์	ร้อยละ 20
โรงไฟฟ้าเอกชนรายเล็ก 405 เมกะวัตต์	ร้อยละ 5
โรงไฟฟ้าเอกชนรายเล็กมาก 2,097 เมกะวัตต์	ร้อยละ 24
รับซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศ 300 เมกะวัตต์	ร้อยละ 3
มาตรการอนุรักษ์พลังงาน 371 เมกะวัตต์	ร้อยละ 4
รวมทั้งสิ้น 8,638 เมกะวัตต์	

- การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการที่ภาคใต้มีโรงไฟฟ้าที่ไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้เพียงพอต่อไม่ความต้องการใช้ ทำให้ต้องมีการพัฒนาโรงไฟฟ้าให้มีการผลิตที่เพียงพอต่อการใช้งานของประชาชน รวมถึงความต้องการต่อภาคเศรษฐกิจ สังคม หรือความมั่นคงของประเทศ จากข้อมูลแผนการพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้างกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีการจัดทำแผนผลิตและจัดหาไฟฟ้าและ

เตรียมการเป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง โดยจากการสืบค้นข้อมูลการจัดทำแผน PDP ของประเทศไทย พบว่ามีการเริ่มจัดทำเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยหน่วยงาน กฟผ. ซึ่งเป็นแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2554 โดยต่อมาภายหลังแผน PDP ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามสถานการณ์พลังงานของโลกและของประเทศ รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุดในช่วงเวลาต่างๆ และยังมีผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างโรงไฟฟ้าไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนในบางช่วงเวลาโดยเฉพาะในช่วงแผน PDP ปีหลังๆ จากข้อมูลที่มีการสืบค้นมาพบว่าประเทศไทยมีการจัดทำแผน PDP มาแล้วตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนรวมกัน 17 ครั้ง ในรอบ 24 ปี (รายละเอียดตามตารางที่ 2) เฉลี่ยมีการปรับแผนทุก 1 ปีครึ่ง ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผน PDP ค่อนข้างบ่อยมากมาจากการคัดค้านและต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าที่ถูกกำหนดไว้ในแผนจากประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่โดย กฟผ. ในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่โรงสุดท้ายที่มีการก่อสร้างได้สำเร็จในพื้นที่ภาคใต้ได้แก่ โรงไฟฟ้าจะนะ จ.สงขลา ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าประเภทพลังความร้อนร่วมขนาดกำลังการผลิตติดตั้ง 731 เมกะวัตต์ โดยสร้างเสร็จและเริ่มใช้งานในปี พ.ศ. 2551 และภายหลังจากนั้นก็ไม่สามารถผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ให้เกิดขึ้นได้อีกเลย ซึ่งโรงไฟฟ้าที่มีความพยายามผลักดันล่าสุดให้มีการสร้างขึ้นตามแผน PDP ได้แก่ โรงไฟฟ้ากระบี่ และโรงไฟฟ้าเทพา จ.สงขลา ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าถ่านหิน แต่ก็ถูกต่อต้านคัดค้านจากประชาชนในพื้นที่และ NGO ดังแสดงในรูปที่ 1 จนส่งผลให้โครงการต้องถูกชะลอการตัดสินใจออกไป

ตารางที่ 2 ข้อมูลสถิติการจัดทำและปรับปรุงแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (PDP)

ลำดับที่	แผน PDP ของช่วงเวลา	ปีที่จัดทำ
1. PDP 95-01	ปี พ.ศ. 2538 - 2554	เม.ย. 2538
2. PDP 97-01	ปี พ.ศ. 2540 - 2554	มิ.ย. 2540
3. PDP 97-02	ปี พ.ศ. 2540 - 2554	ต.ค. 2540
4. PDP 99-01	ปี พ.ศ. 2542 - 2554	ก.พ. 2542
5. PDP 99-02	ปี พ.ศ. 2543 - 2554	ก.ย. 2543
6. PDP 2004	ปี พ.ศ. 2547 - 2558	ก.ค. 2547
7. PDP 2007	ปี พ.ศ. 2550 - 2564	เม.ย. 2550
8. PDP 2007 rev.1	ปี พ.ศ. 2550 - 2564	มิ.ย. 2550
9. PDP 2007 rev.2	ปี พ.ศ. 2550 - 2564	ธ.ค. 2550
10. PDP 2007 rev.3	ปี พ.ศ. 2551 - 2564	ม.ค. 2552

11. PDP 2007 rev.4	ปี พ.ศ. 2551 - 2564	มี.ค. 2552
12. PDP 2010	ปี พ.ศ. 2553 - 2573	มี.ค. 2553
13. PDP 2010 rev.1	ปี พ.ศ. 2553 - 2573	มิ.ย. 2553
14. PDP 2010 rev.2	ปี พ.ศ. 2554 - 2562	พ.ย. 2553
15. PDP 2010 rev.3	ปี พ.ศ. 2553 - 2573	มิ.ย. 2555
16. PDP 2015	ปี พ.ศ. 2558 - 2578	ส.ค. 2557
17. PDP 2018	ปี พ.ศ. 2561 - 2580	ม.ค. 2562

ที่มา: มติการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (2562).

รูปที่ 1 แสดงการต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินในพื้นที่ภาคใต้

ที่มา: ภาควิชา โภษะศาสตร์ (2559)

1.4 สรุป

โดยสรุปจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การพัฒนาโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้เป็นปัญหาที่เรื้อรังและไม่สามารถแก้ไขได้โดยง่าย โดยประเด็นปัญหาและความท้าทายที่สำคัญของการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ไม่ได้ตามแผน PDP พอจะสรุปปัญหาหลักสำคัญ 2 ประการได้แก่

1.4.1 การต่อต้านคัดค้านจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่

1.4.2 กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถป้องกันและแก้ไขการต่อต้านและคัดค้านได้อย่างแท้จริง

ด้วยประเด็นปัญหาหลัก 2 ประการดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นที่มาของความสนใจของกลุ่ม GP8 ในการพยายามวิเคราะห์และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จที่จะผลักดันให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ให้ได้ตามแผน

อย่างไรก็ดี กลุ่ม GP8 ได้ทำการศึกษาเชิงลึกในรายละเอียดในส่วนของการพยายามที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาการต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการรับผิดชอบการ

ก่อสร้างโรงไฟฟ้า ซึ่งได้แก่ กฟผ. รวมถึง หน่วยงานรัฐซึ่งก็คือกระทรวงพลังงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและกำหนดนโยบายในเรื่องดังกล่าวนี้ โดยที่ผ่านมา หน่วยงาน กฟผ. เองได้พยายามหาแนวทางและมาตรการในการสร้างความเข้าใจและสร้างการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าให้กับประชาชนและผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง อาทิ เช่น การให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการสร้างโรงไฟฟ้า การให้ข้อมูลในประเด็นต่างๆ เพื่อสร้างความชัดเจนให้เห็นถึงประโยชน์ของการมีโรงไฟฟ้าในพื้นที่ รวมถึงผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้การบริหารจัดการแก้ไขผลกระทบเหล่านั้นที่มีการเตรียมการรองรับไว้ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมในส่วนของการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในพื้นที่ผ่านทางกระบวนการ CSR ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งผลที่ได้รับจากความพยายามที่ผ่านมาถือว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยยังพบการต่อต้านคัดค้านอยู่อย่างต่อเนื่องจากกลุ่มผู้คัดค้านรายเดิม และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในบางพื้นที่ นอกจากนี้ จากเหตุการณ์การประท้วงคัดค้านอย่างรุนแรงในการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ และโรงไฟฟ้าเทพา ในพื้นที่ภาคใต้ที่ผ่านมาในช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2561 กระทรวงพลังงานจึงได้พยายามหา แนวทางแก้ไขปัญหาคัดค้านดังกล่าว โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (ดร.ศิริ จิระพงษ์พันธ์) ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงกับเครือข่ายปกป้องสองฝั่งทะเล กระบี่-เทพา เพื่อยุติกระบวนการการทำ EIA/EHIA โรงไฟฟ้าถ่านหิน เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ซึ่งข้อสรุปร่วมกันภายใต้บันทึกข้อตกลงดังกล่าวคือให้มีการชะลอการสร้างโรงไฟฟ้างกล่าวออกไป โดยมีข้อตกลง ดังนี้

- 1) กฟผ. ถอนรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ของโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา และโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ออกจากสำนักงานนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
- 2) กระทรวงพลังงานจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) เพื่อศึกษาว่าพื้นที่จังหวัดกระบี่และอำเภอเทพาจังหวัดสงขลามีความเหมาะสมในการสร้างโรงไฟฟ้า ถ่านหินหรือไม่ โดยดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 9 เดือน และมีนักวิชาการที่เป็นกลาง และเป็นที่ยอมรับทั้งสองฝ่าย
- 3) หากรายงานมีผลสรุปออกมาว่าพื้นที่ไม่เหมาะสมทำโรงไฟฟ้าถ่านหิน กฟผ. จะต้องยุติสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินทั้งสองพื้นที่
- 4) หากรายงานมีผลสรุปออกมาว่าเหมาะสมต่อการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ในขั้นตอนการทำ EHIA จะต้องจัดทำโดยคนกลางที่ยอมรับร่วมกัน

โดยปัจจุบัน ยังไม่มีบทสรุปที่เป็นข้อยุติที่ชัดเจนในการดำเนินการใดใดต่อเนื่องจากบันทึกข้อตกลงดังกล่าว โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาก็เหมาะสมจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ภายใต้แผน PDP 2018 ฉบับล่าสุดที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา แผนการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินในพื้นที่ภาคใต้ถูกเลื่อนระยะเวลาออกไปเป็นในช่วงปี พ.ศ. 2577 และ 2578

2. การคาดการณ์สภาพปัญหาและผลกระทบในอนาคต

2.1 การพึ่งพาไฟฟ้าสำรองจากแหล่งผลิตนอกพื้นที่

กฟผ. และการไฟฟ้ามาเลเซีย (Tenaga Nasional Berhad : TNB) ได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเมื่อปี 2523 เพื่อขายไฟฟ้าให้ไทยปริมาณพลังไฟฟ้า 80 เมกะวัตต์ โดยเชื่อมผ่านระบบส่ง 115 เควี ต่อมา ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า HVDC System Interconnection Agreement (SIA 2002) ฉบับวันที่ 14 พฤษภาคม 2545 อายุสัญญา 25 ปี โดยตกลงทำข้อเสนอราคาขายล่วงหน้าเดือนต่อเดือน ต่อมา กฟผ. จัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเพิ่มเติม (Supplemental Agreement to HVDC SIA 2002) ฉบับวันที่ 6 พฤษภาคม 2547 เพื่อซื้อไฟฟ้าจาก TNB ในลักษณะ Bulk Energy ปริมาณพลังไฟฟ้า 330 เมกะวัตต์ อายุสัญญา 3 ปี (มิถุนายน 2547 - พฤษภาคม 2550) อัตราซื้อไฟฟ้าในปริมาณ Tier ละ 25 ล้านหน่วย ในราคาลดหลั่นลงตามลำดับ โดยมีเงื่อนไขที่ผู้ขายสามารถเสนอปรับราคาเพิ่มขึ้นได้หากต้นทุนเชื้อเพลิงสูงขึ้น และได้มีการขยายอายุสัญญาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 กฟผ. ได้มีมติเห็นชอบร่างสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเพิ่มเติมฉบับใหม่ (Supplemental Agreement to HVDC SIA 2002) โดยให้ปรับอัตราซื้อไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากสัญญาเดิม 3.32 RM Sen/kWh และมอบหมายให้ กฟผ. ดำเนินการเพื่อลงนามในสัญญาต่อไป ปัจจุบัน กฟผ. อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเพิ่มเติมฉบับใหม่กับมาเลเซียเพื่อทดแทนสัญญาเดิม (กองสนเทศเศรษฐกิจ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, 16 กุมภาพันธ์ 2553)

เนื่องจากในสัญญาช่วงที่สามารถใช้งานได้เต็ม 300 เมกะวัตต์ สามารถใช้งานได้ในกรณีฉุกเฉินประมาณครึ่งชั่วโมง ซึ่งเพื่อไว้ช่วยให้มีเวลาปรับแก้ปัญหาระบบขัดข้องในช่วงเวลาดังกล่าว แต่ค่าไฟฟ้าสูงกว่าในอัตราค่าไฟฟ้าของไทย นอกจากนี้ การพึ่งพาไฟฟ้าจากต่างประเทศ ทำให้ภาคใต้อาจจะตกอยู่ในความเสี่ยงได้ หากเกิดปัญหาทั้งทางเทคนิคหรือการเมืองระหว่างประเทศ

2.2 ผลกระทบการผลิตไฟฟ้าที่ไม่เพียงพอต่อภาคเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ

จากที่ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ตั้งรายละเอียดตามที่ปรากฏในหัวข้อที่ผ่านมาแล้วนั้น หากมีการพิจารณาเพิ่มเติมในรายละเอียดถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากปัญหาของการที่ไม่สามารถสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ให้เป็นไปตามแผนเพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปีได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อการใช้งานหรือเกิดปัญหาไฟฟ้าดับในพื้นที่ทั้งในระดับไม่รุนแรงและอาจไปถึงระดับรุนแรง โดยผลกระทบดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นอาจส่งผลให้เกิดความเสียหายหรือความสูญเสียต่อสังคมและประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ : การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะลดลงเนื่องจากไม่สามารถตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นได้ และนักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุนในพื้นที่

1.2.2 ผลกระทบด้านความมั่นคงทางพลังงาน : มีความเสี่ยงในการไม่มีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการ และอาจเกิดกรณีไฟฟ้าดับรุนแรง

1.2.3 ผลกระทบด้านสังคม : คุณภาพชีวิตของประชาชนลดลง เนื่องจากการพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นไปได้ช้าและอาจหยุดชะงัก

ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ต่อเนื่องถึงระดับผลกระทบในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในประเด็นด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงทางพลังงาน ที่อาจเกิดขึ้นได้นั้น สามารถประเมินผลกระทบได้เบื้องต้นภายใต้การคาดการณ์โดยใช้สมมุติฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา ได้ ดังนี้

- ภาคใต้จะสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้หลักให้กับภาคใต้ โดยข้อมูลรายได้ท่องเที่ยวของภาคใต้ในปี พ.ศ. 2561 จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่ามีรายได้ที่เกิดจากธุรกิจท่องเที่ยวรวมกันประมาณ 780,000 ล้านบาท โดยหากประเมินผลกระทบในการสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยว อาจประเมินผลกระทบได้เป็น 2 ระดับ ดังนี้

- 1) **กรณีไฟฟ้าดับน้อยกว่า 1 ชั่วโมง** คาดว่าจะส่งผลกระทบในการสูญเสียรายได้ราว 5-10% ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งปี คิดเป็นมูลค่าความสูญเสียประมาณ 78,000 ล้านบาท/ปี โดยกรณีนี้ที่อาจเกิดผลกระทบเพียงร้อยละ 10 นั้น มาจากสมมุติฐานที่อ้างอิงจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่อาจยังสามารถยอมรับความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมงได้ โดยการหากิจกรรมอื่น ๆ แทน หรือสามารถรอเวลาในการกู้คืนระบบไฟฟ้าให้กลับมาเป็นปกติในช่วงเวลา 1 ชม. ดังกล่าวได้ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวนี้นั้น ทางสถานที่พักหรือสถานที่ท่องเที่ยวโดยทั่วไปอาจจะมีระบบผลิตไฟฟ้าสำรองให้สามารถใช้งานกรณีฉุกเฉินได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง

- 2) **กรณีไฟฟ้าดับมากกว่า 1 ชั่วโมง** คาดว่าจะส่งผลกระทบในการสูญเสียรายได้ได้มากถึง 50% ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งปี คิดเป็นมูลค่าความสูญเสียประมาณ 390,000 ล้านบาท/ปี โดยคิดเป็นถึงร้อยละ 45 ของ GDP ของพื้นที่ภาคใต้ในปี พ.ศ. 2561 ซึ่งถือเป็นความสูญเสียในระดับที่รุนแรงและจะส่งผลกระทบต่อการเติบโตของเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคใต้ทั้งระบบได้ โดยกรณีนี้ที่อาจเกิดผลกระทบเป็นอันมากนั้น มาจากสมมุติฐานที่อ้างอิงจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่ไม่สามารถยอมรับความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่เกินกว่า 1 ชั่วโมงได้ เนื่องจากระบบการผลิตไฟฟ้าสำรองไม่อาจรองรับได้ รวมถึงจะเกิดปัญหาด้านระบบการติดต่อสื่อสารที่อาจถูกตัดขาดหากมีไฟดับเกินกว่า 1 ชม.ขึ้นไป ทำให้แผนการท่องเที่ยวต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงในด้านความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่อาจจะตัดสินใจไม่มาท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีปัญหาไฟดับเป็นเวลานาน หรือไม่มีความเสถียรในระบบไฟฟ้าในพื้นที่อีกเลย โดยข้อมูลสนับสนุนอีกส่วนหนึ่งในกรณีการประเมินความเสียหายในขั้นรุนแรงนี้ อ้างอิงจากเหตุการณ์ไฟฟ้าดับครั้งใหญ่ที่ภาคใต้เมื่อประมาณเดือน พ.ศ. ปี 2556 ที่ผ่านมา โดยไฟฟ้าดับพร้อมกันใน 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่ง อ. เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ไฟดับที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือดับนานถึง 5 ชั่วโมง โดยสาเหตุมาจากระบบ

ไฟฟ้าแรงสูงจากภาคกลางที่ส่งไฟมาจ่ายให้กับภาคใต้เกิดการขัดข้อง โดยเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนผลกระทบต่อการท่องเที่ยว และพบว่าในช่วงต่อมามีนักท่องเที่ยวเดินทางออกจากพื้นที่ท่องเที่ยวในภาคใต้เป็นจำนวนมากพอสมควร และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ประเมินความเสียหายในเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นมูลค่าถึงประมาณ 10,00 ล้านบาท ข้อมูลดังกล่าวนี้สามารถช่วยเน้นย้ำให้เห็นความอ่อนไหวของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

- เสียค่าใช้จ่ายในการซื้อไฟฟ้าฉุกเฉินจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย กรณีเกิดวิกฤติไฟฟ้าดับรุนแรง และไม่สามารถกู้คืนระบบมาได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องขอซื้อไฟฟ้าจากมาเลเซียในอัตราที่สูงกว่าอัตราปกติประมาณ 3 - 4 เท่า (หน่วยละ 13 - 15 บาท) ซึ่งส่งผลให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานที่สูงและอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อการบริหารงบประมาณโดยรวม

- ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในกิจการต่างๆ ในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงอย่างชัดเจนต่อการลดลงของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคใต้ จนอาจถึงขั้นที่ทำให้อัตราการเติบโตเป็นศูนย์หรืออาจติดลบได้ในที่สุด

3 แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากประเด็นปัญหาต่างๆและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ไม่สามารถผลักดันให้เกิดการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ได้ตามรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น คณะผู้ศึกษาได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เป็นรูปธรรมและสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่การยอมรับและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ โดยจากที่ได้มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมถึงการวิเคราะห์หาแนวทาง/มาตรการที่คาดว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้นได้ สามารถสรุปข้อมูลแนวทางดำเนินการที่เป็นข้อเสนอแนะจากคณะผู้ศึกษา โดยแบ่งออกได้เป็นแนวทางหลัก และแนวทางสนับสนุน โดยหลักคิดที่สำคัญของแนวทางหลักคือ **การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด** ดังนั้นเป้าหมายของการจัดทำแผน PDP และดำเนินการสร้างให้สำเร็จภายในปีที่กำหนด จึงต้องกำหนดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาในประเด็นเรื่องความจำเป็นของการมีส่วนร่วมในมิติทั้งทางด้าน การปฏิบัติตามกฎหมายและมิติของการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปในฐานะประชาชน ซึ่งสามารถขยายความเพิ่มเติมได้ ดังนี้

- **ความจำเป็นของการมีส่วนร่วมตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด** โดยรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2560 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามมาตรา 58 “การดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ฯลฯ รัฐต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ”

- **ความจำเป็นของการมีส่วนร่วมโดยทั่วไป**

- 1) ประชาชนอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์ รับทราบ และเผชิญปัญหานั้นๆ เองและเมื่อเขาร่วมวิเคราะห์ปัญหาแล้ว ต่อไปก็ร่วมคิดเสนอการแก้ไขได้

- 2) ทรัพยากรธรรมชาติมีอยู่อย่างจำกัด ทุกคนใช้ประโยชน์ร่วมกันจึงมีความห่วงใย และต้องการเข้ามามีส่วนร่วม เป็นหลักการบริหารบนพื้นฐานของความสุจริตและยุติธรรม ภายใต้ระบบประชาธิปไตย

- 3) ทำให้เกิดฉันทามติที่คนทั้งหลายทราบเหตุผลของกันและกัน และเห็นพ้องที่เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด จึงจำเป็นต้องมีตัวแทนประชาชนหลายฝ่าย ร่วมดูแลผลประโยชน์ของตน และเพื่อให้ชุมชนหรือกลุ่มต่างๆ สนับสนุนต่อผลการตัดสินใจนั้นๆ หากเมื่อต้องตัดสินใจอย่างไรแล้ว จะเกิดผลกระทบที่สำคัญต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ จึงต้องรับทราบปัญหาและแนวทางการแก้ไขรอบด้าน

- 4) ประชาชนอาจเป็นต้นเหตุของความล้มเหลวของโครงการได้หากไม่ได้ให้เข้ามามีส่วนร่วม ดังจะเห็นจากบทเรียนที่ผ่านมาในหลายๆโครงการและหลายๆ พื้นที่

3.1 วิเคราะห์ประเด็นที่ทำให้เกิดการต่อต้านโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้

ทั้งนี้ หากพิจารณาประเด็นปัญหาในภาพรวมของการที่ไม่สามารถผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ได้นั้น พบว่าสาเหตุสำคัญมาจากการถูกต่อต้านและคัดค้านจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ โดยผลจากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นที่ทำให้เกิดการต่อต้านนั้น สามารถสรุปได้ออกเป็น 2 มุมมองหลัก คือ ประเด็นต่อต้านในมุมมองทางพลังงาน และประเด็นต่อต้านในมุมมองทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำเสนอรายละเอียดในแต่ละประเด็นได้ ดังนี้

3.1.1 ประเด็นต่อต้านในมุมมองด้านพลังงาน

โดยสรุปเกิดจากความไม่เชื่อมั่นในเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการบริหารจัดการที่จะนำมาใช้งานว่าจะมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยเป็นไปตามข้อมูลที่ได้รับรู้ หรือมีการชี้แจงข้อมูลมาหรือไม่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- เกิดจากความไม่มั่นใจในเทคโนโลยีของโรงไฟฟ้าที่จะส่งผลกระทบต่อที่จะเกิดขึ้นจากมลภาวะต่างๆ ทั้งทางด้าน อากาศ น้ำ หน้าที่ดิน เสียง แสง
- เกิดจากความไม่มั่นใจในระบบกักเก็บเชื้อเพลิง กลัวตะกอนจะฟุ้งในบรรยากาศ มีการแทรกซึมของเชื้อเพลิงลงสู่ใต้ดิน
- เกิดจากความไม่มั่นใจในระบบขนส่งเชื้อเพลิง การสร้างท่าเรือและรางหรือท่อขนส่งจะทำลายป่าชายเลนหรือระบบนิเวศบริเวณก่อสร้าง การตกหล่นของเชื้อเพลิงในระหว่างขนส่ง การฟุ้งกระจายของดินตะกอนและคราบน้ำมันที่เกิดจากการเดินเรือ
- ไม่มั่นใจและเชื่อมั่นในข้อมูลด้านพลังงานและผลกระทบจากพลังงานที่เป็นข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ
- กังวลเรื่องผลกระทบที่จะทำให้อัตราชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนไป

3.1.2 ประเด็นต่อต้านในมุมมองด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นหลัก คือ การต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ NGO และนักวิชาการบางกลุ่ม ซึ่งจากการศึกษาในมิติด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าสาเหตุของการต่อต้านมีดังนี้

มิติของผลการจัดทำรายงาน EIA/EHIA

- ประชาชนในพื้นที่ที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน โดยเฉพาะผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพของประชาชนและต่อระบบนิเวศของพื้นที่โดยรวม (รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม EIA /EHIA)
- ประชาชนในพื้นที่ที่มีความกังวลจะได้รับผลกระทบจากกระบวนการผลิต โดยเฉพาะผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศที่มีความรุนแรง

- ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบของผู้ประกอบการ และขาดความมั่นใจในการดำเนินงานแก้ไขป้องกันปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ
- การสื่อสารผลการศึกษาและรายงานต่อเวทีการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ด้วยรูปแบบรายงานที่มีเนื้อหาที่ค่อนข้างมาก และเป็นการศึกษาแบบแยกส่วนในแต่ละประเด็น ทำให้มองความเชื่อมโยงในแต่ละเรื่องได้ยาก การใช้ศัพท์เทคนิคค่อนข้างมาก จึงมีปัญหาต่อการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจ
- ประชาชนมีความเชื่อหรือถูกทำให้เชื่อว่าเชื้อเพลิงโดยเฉพาะถ่านหินที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตเป็นเชื้อเพลิงสกปรกมีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และทำให้เกิดความกังวลด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น การฟุ้งกระจายของถ่านหิน เกิดมลพิษทางอากาศ ทำให้เกิดการตกค้างและการแพร่กระจายของโลหะในแหล่งน้ำทั้งน้ำจืดและน้ำทะเล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำและห่วงโซ่อาหาร
- ประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการมีเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือพลังงานหมุนเวียนที่มีต้นทุนการก่อสร้างถูกกว่า และมีประสิทธิภาพดีกว่า รวมถึงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าการใช้ถ่านหิน จึงทำให้รู้สึกว่าการก่อสร้างโรงไฟฟ้าจากถ่านหินซึ่งเป็นเชื้อเพลิงสกปรกจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้างและทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต ทั้งจากตั้งแต่ก่อนก่อสร้าง อยู่ระหว่างการก่อสร้าง และก่อสร้างเสร็จแล้ว เริ่มจากการขนส่ง ลำเลียง เข้าสู่กระบวนการผลิต ซึ่งสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพอนามัยของชาวบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบ
- ความกังวลถึงการได้รับผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ โดยเฉพาะผู้ที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ความกังวลในการทำลายแหล่งท่องเที่ยว/เศรษฐกิจของท้องถิ่น ทำลายแหล่งอาหาร การประมงชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพในทะเล พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับนานาชาติ

มิติของขั้นตอน/หลักเกณฑ์การจัดทำรายงาน EIA/EHIA

- ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งเริ่มต้นจากการทำแผนการคัดเลือกพื้นที่ ฯลฯ
- ระบบและโครงสร้างของการจัดทำรายงาน EIA/EHIA ไม่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาให้มีความสอดคล้องและเท่าทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม

สภาพแวดล้อมทางการเมือง จึงทำให้หลายๆกรณีที่รายงาน EIA/EHIA ที่ผ่านความเห็นชอบแล้วไม่ได้ได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากภาคประชาชน โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่รอบพื้นที่โครงการ

- EIA/EHIA เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบเฉพาะระดับโครงการไม่ได้คำนึงถึงศักยภาพในการรองรับ (Carrying Capacity) ของพื้นที่ทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและสุขภาพ จึงเป็นข้อจำกัดทำให้ EIA/EHIA เป็นเพียงมาตรการเชิงรับและไม่มีประสิทธิภาพสำหรับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดผลกระทบและความขัดแย้งต่อชุมชนบริเวณรอบโครงการ

- ความสัมพันธ์ของเจ้าของโครงการกับผู้จัดทำรายงาน /บริษัทที่ปรึกษา ซึ่งอยู่ในความสัมพันธ์แบบผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้าง (ผู้จัดทำรายงาน/บริษัทที่ปรึกษาที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจาก สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม :สผ.) ซึ่งอาจเกิดปัญหาในลักษณะที่จัดทำรายงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ว่าจ้าง (เจ้าของโครงการ) มุ่งเน้นทำให้รายงาน EIA/EHIA ผ่านความเห็นชอบ ซึ่งทำให้ขาดความเป็นอิสระในการทำงาน และคุณภาพของรายงาน

- เจ้าของโครงการมีทัศนคติต่อการทำ EIA/EHIA ในแง่อุปสรรคต่อการขออนุมัติโครงการ จึงไม่เกิดการนำมาตรการและข้อเสนอแนะต่อการลดผลกระทบจากโครงการที่อยู่ในรายงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งต่อผู้ประกอบการและชุมชนอย่างแท้จริง

- เจ้าของโครงการและภาคประชาชนยังขาดความเข้าใจ และขาดการให้ความสำคัญเรื่องการมีส่วนร่วม รวมถึงความไม่ไว้วางใจของประชาชนต่อบริษัทที่ปรึกษาซึ่งบางกรณีมีการแสดงออกถึงความไม่เป็นกลาง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีลักษณะ ‘เผชิญหน้า’ ด้วยการแบ่งฝ่ายเป็นกลุ่ม “เห็นด้วย” และ “ไม่เห็นด้วย” กับโครงการ โดยเกือบจะปฏิเสธข้อมูลของฝ่ายตรงข้ามทั้งหมด มากกว่าที่จะรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

- รายงาน EIA/EHIA มักจะถูกเปิดเผยต่อเมื่อโครงการได้รับอนุมัติแล้ว ชุมชนที่ได้รับผลกระทบมักไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อร่างรายงาน EIA/EHIA ทำให้เกิดการต่อต้านหรือไม่ยอมรับโครงการ

- ปัญหาการพิจารณารายงาน และการเข้าถึงเอกสารรายงาน EIA/EHIA ของภาคประชาชน ส่งผลต่อความเชื่อถือ/ความไว้วางใจต่อกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน และในบางกรณีอาจทำให้รายงานขาดความสมบูรณ์ของข้อมูล เนื่องจากภาคประชาชนขาดโอกาสในการเพิ่มเติมข้อมูลสำคัญในพื้นที่และการเสนอความคิดเห็น

- กลไกการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขในรายงาน EIA/EHIA ยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากหลายปัจจัย เช่น หน่วยงานผู้ให้อนุญาตไม่มีความพร้อม ขาดความรู้ความ

ชำนาญ และไม่มีเครื่องมือในการประเมินหรือตรวจสอบได้ว่าการดำเนินการตามมาตรการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่ระบุไว้ในรายงาน EIA หรือไม่ เพียงใด

- หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตสามารถติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงาน EIA/EHIA และที่ระบุไว้เป็นเงื่อนไขท้ายใบอนุญาต เฉพาะที่อยู่ในอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตหรืออยู่ในขอบเขตพื้นที่โครงการเท่านั้น ทำให้ขาดการประสานติดตามตรวจสอบร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และปัญหาการขาดการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่ระบุไว้ในรายงาน EIA/EHIA ทำให้โครงการจำนวนมากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่วางไว้

- ขาดแคลนข้อมูลฐาน (baseline data) หรือข้อมูลฐานไม่เพียงพอ/ไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลคุณภาพอากาศ เสียง ปริมาณและคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพดิน พืชและสัตว์ประจำถิ่น ฐานทรัพยากรในท้องถิ่นและคุณค่าการใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นข้อมูลจำเป็นต่อการจัดทำรายงาน จึงส่งผลให้คุณภาพของรายงาน EIA/EHIA ไม่ได้รับความเชื่อถือ เนื่องจากจัดทำโดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาจัดหาข้อมูลเอง

- ไม่มีการกำหนดอายุของรายงาน EIA/EHIA ทำให้รายงาน EIA/EHIA ที่ผ่านกระบวนการพิจารณาแล้วมีผลบังคับใช้ตลอดไป ไม่ว่าสภาพแวดล้อมหรือลักษณะโครงการจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใดก็ตาม

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ไม่มีบทกำหนดลงโทษแก่เจ้าของโครงการที่มีการหลีกเลี่ยงไม่จัดทำรายงาน EIA/EHIA หรือไม่ยื่นรายงาน EIA/EHIA ก่อนการประกอบกิจการ (ยกเว้นเป็นโครงการในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 43 หรือประกาศพื้นที่วิกฤติตามมาตรา 45) รวมถึงการยื่นรายงาน EIA/EHIA ที่มีข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง

3.1.3 ประเด็นปัญหาในส่วนอื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาในส่วนอื่นๆ ที่พบว่ามีส่วนทำให้การผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น การไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือกลไกที่มีอยู่ในการป้องกัน/แก้ไขการต่อต้านไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2) กลไกที่มีอยู่ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขการต่อต้านและคัดค้านได้อย่างแท้จริง

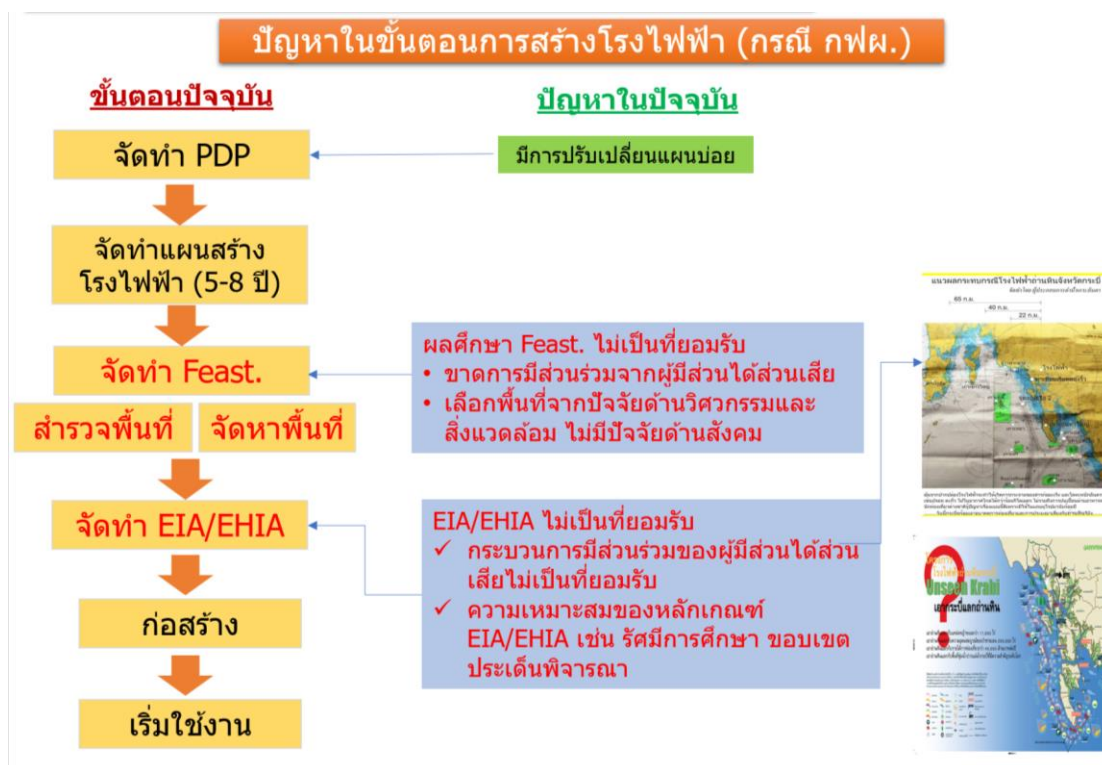
- ขาดการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

- หน่วยงานภาครัฐด้วยกันเองที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถร่วมมือกันได้อย่างแท้จริงภายใต้เป้าหมายเดียวกัน
- กฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐบางประการไม่เอื้อต่อการให้เกิดการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง
- การดำเนินการในบางขั้นตอนมีผลประโยชน์อื่นแอบแฝง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคจากสาเหตุที่แท้จริงได้

3) การไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง

- ขาดการมีส่วนร่วมจากองค์กรภาคประชาชน ภาคเอกชนที่เข้มแข็ง เช่น หอการค้า สมาอุตสาหกรรม สภาเกษตรกร ผู้นำศาสนา ผู้นำจิตวิญญาณ กลุ่มประมงพื้นบ้าน NGO ฯลฯ
- กลุ่มผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว กลัวจะสูญเสียภาพลักษณ์การท่องเที่ยว จะทำให้รายได้ลดลง
- กลุ่มประมง โดยเฉพาะประมงพื้นบ้าน กลัวว่าสัตว์น้ำจะลดลง จากเสียงของเรือ จากคราบน้ำมันและเศษของเชื้อเพลิงที่หล่นลงสู่ทะเล
- กลุ่มอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกลุ่มที่มี Waste จากอุตสาหกรรมและมีความพร้อมที่จะผลิตไฟฟ้าขายแต่ขายไม่ได้เพราะว่าสายส่งเต็ม เสนอความคิดว่าหากใช้พลังงานทดแทนในจังหวัด เช่น CPO, Bio gas, Solar น่าจะเพียงพอต่อความต้องการของจังหวัดแล้ว ซึ่งเป็นการใช้ประเด็นด้านพลังงานในการหาผลประโยชน์หรือทำลายคู่แข่งทางธุรกิจ
- NGO บางกลุ่มมีการนำเสนอข้อมูลที่อาจไม่เป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด เช่น ข้อมูลที่ว่า การก่อสร้างโรงไฟฟ้าจะทำลายสิ่งแวดล้อม ป่าชายเลน ภูเขาทะเล พื้นที่ชุ่มน้ำ วิถีชีวิตการดำรงชีพของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงที่เลวร้ายเกิดขึ้น เป็นต้น โดยไม่มีการนำเสนอแนวทางแก้ไขหรือทางเลือกอื่นให้พิจารณา

ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายละเอียดของขั้นตอนกระบวนการการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดย กฟผ. ในปัจจุบัน มีขั้นตอนการดำเนินการและประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งสามารถสรุปได้ดังรายละเอียดที่ปรากฏในรูปที่ 2

รูปที่ 2 ขั้นตอนการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดย กฟผ. ในปัจจุบัน

โดยหากพิจารณาเพิ่มเติมในประเด็นความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางพลังงานในพื้นที่ภาคใต้ จะพบว่าในปัจจุบันกำลังผลิตไฟฟ้าของภาคใต้ไม่สามารถรองรับเหตุสุดวิสัยโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่สุดหยุดฉุกเฉิน (N-1) ทำให้ต้องพึ่งพากำลังผลิตไฟฟ้าจากภาคกลางผ่านสายส่งไฟฟ้าเชื่อมโยงระหว่างภาค ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการที่ต้องส่งจ่ายไฟฟ้าผ่านสายส่งในระยะทางที่ยาว โดยอาจทำให้เกิดปัญหาการส่งจ่ายระหว่างทาง และเกิดความสูญเสียในระบบก่อนข้างสูงจากการส่งจ่ายไฟฟ้าในระยะทางไกลมาก ซึ่งถือได้ว่ามิใช่เป็นแนวทางบริหารจัดการการจัดการไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าดับหรือไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งานในอนาคตหากไม่สามารถผลักดันให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ที่มีความต้องการใช้ต่อปีเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.3 ดังรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3

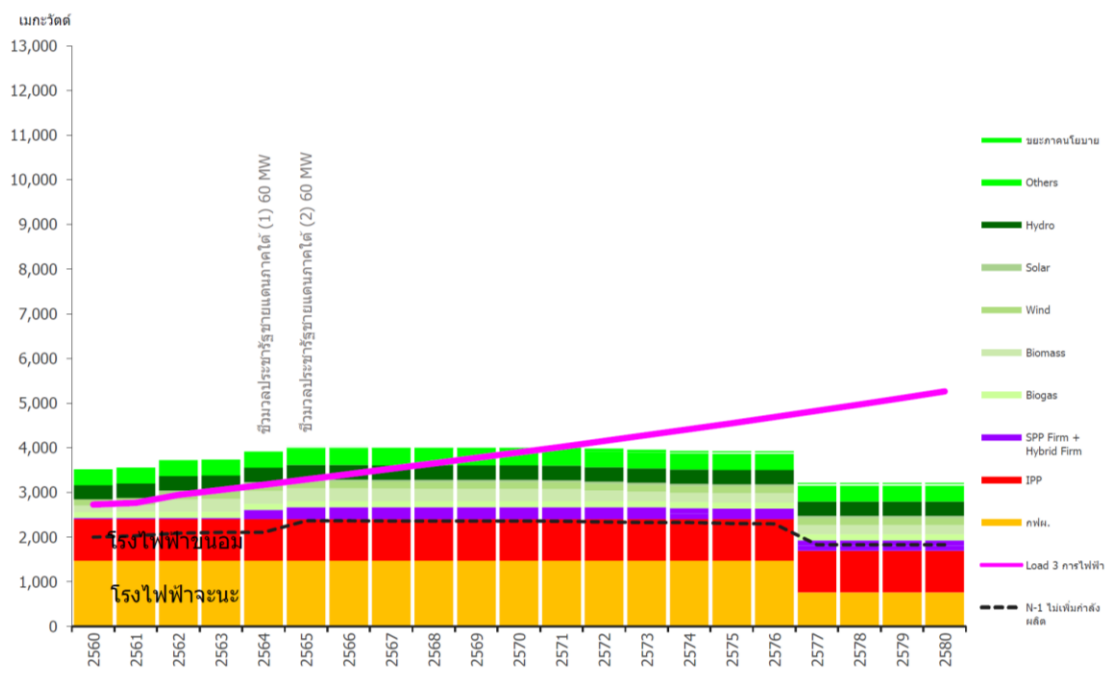
ตารางที่ 3 การพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศปี พ.ศ. 2561 – 2580 แยกตามภาค

ค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าสูงสุดรายภาคในระบบ 3 การไฟฟ้า (เมกะวัตต์)

ปี	เขต นครหลวง	ภาคกลาง ตอนบน	ภาคกลาง ตะวันออก	ภาคกลาง ตะวันตก	ภาค อีสาน	ภาค ใต้	ภาค เหนือ
2560	10,382	2,783	5,084	3,191	4,040	2,731	3,156
2561	10,307	2,873	4,880	3,022	4,112	2,767	3,183
2562	10,857	3,141	5,333	3,303	4,405	2,947	3,335
2563	11,166	3,273	5,558	3,442	4,607	3,056	3,500
2564	11,458	3,412	5,795	3,589	4,807	3,171	3,622
2565	11,714	3,558	6,042	3,742	5,014	3,291	3,762
2566	11,955	3,698	6,279	3,889	5,213	3,407	3,923
2567	12,187	3,846	6,532	4,045	5,424	3,531	4,067
2568	12,405	3,989	6,774	4,196	5,627	3,650	4,206
2569	12,623	4,139	7,029	4,353	5,839	3,775	4,315
2570	12,832	4,283	7,273	4,504	6,043	3,895	4,453
2571	13,044	4,432	7,527	4,662	6,254	4,021	4,598
2572	13,284	4,590	7,795	4,828	6,477	4,153	4,747
2573	13,515	4,744	8,056	4,990	6,693	4,282	4,896
2574	13,731	4,905	8,329	5,159	6,919	4,417	5,051
2575	13,941	5,063	8,597	5,325	7,142	4,550	5,204
2576	14,163	5,228	8,879	5,499	7,376	4,690	5,365
2577	14,374	5,393	9,158	5,672	7,607	4,828	5,523
2578	14,596	5,561	9,443	5,849	7,842	4,969	5,694
2579	14,815	5,731	9,733	6,028	8,084	5,114	5,860
2580	15,037	5,908	10,033	6,214	8,335	5,264	6,033

ที่มา: กระทรวงพลังงาน (2561).

โดยหากประเมินแนวโน้มความต้องการใช้ไฟฟ้าเปรียบเทียบกับกำลังการผลิตไฟฟ้าตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าที่ยังไม่คิดรวมโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ซึ่งแสดงให้เห็นตามรูปที่ 3 นั้น จะพบว่าความต้องการไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งประเมินจากโหลดของ 3 การไฟฟ้า จะเริ่มมีความต้องการใช้มากกว่ากำลังการผลิตที่จัดหาได้อย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ. 2569 ซึ่งเป็นระยะเวลาอีกเพียง 7 ปี นับจากปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2562) โดยหากพิจารณาในแง่การบริหารความเสี่ยงในการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่แล้วถือได้ว่ามีความจำเป็นต้องเริ่มต้นกระบวนการผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้า ขนาดใหญ่ให้เกิดขึ้นได้ทันที ณ ปีปัจจุบัน เพื่อไม่ให้มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของระบบไฟฟ้าในภาคใต้ ทั้งนี้ เนื่องจากการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่จะใช้เวลาในการสร้างตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนสร้างเสร็จและเริ่มดำเนินการได้ใช้เวลารวมกันโดยเฉลี่ยราว 7 ปี ดังนั้น จึงถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลนโยบายความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ ที่จะต้องพยายามแก้ไขปัญหานี้และหาทางผลักดันให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ให้เกิดขึ้นได้เร็วที่สุด

รูปที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังการผลิตไฟฟ้าและความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้
ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2561).

3.2 แนวทางหลักต่อการแก้ไขปัญหา

ประเด็นสำคัญคือต้องมีการสร้างหรือปรับปรุงกระบวนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ให้เป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากที่เป็นอยู่ โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์หรือวิธีการในบางขั้นตอนที่เป็นปัญหาหรือไม่ได้รับการยอมรับในปัจจุบัน และเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนให้มากขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนของการร่วมวางแผนและตัดสินใจในประเด็นสำคัญ รวมถึงมีกลไกที่สามารถให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดำเนินการติดตามข้อมูล ความคืบหน้า และผลที่เกิดขึ้นต่างๆ ทั้งในระยะเวลาของการก่อสร้างไปจนถึงระยะเวลาหลังจากที่สร้างเสร็จและเริ่มดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจถึงการรับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริงในเรื่องผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การพิจารณาหาแนวทางป้องกันหรือเยียวยาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางที่คณะผู้ศึกษาได้พิจารณาร่วมกันสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักที่ต้องพิจารณาดำเนินการในเบื้องต้นได้ ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนการจัดทำแผน PDP หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ข้อมูลที่ชัดเจน เชิญชวนทุกภาคส่วนมาทำความเข้าใจ รับทราบปัญหา ความจำเป็นและประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน

3.2.2 จัดทำโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และร่วมคิดการแก้ไขปัญหา ในลักษณะของการร่วมเป็นเจ้าของโครงการ

3.2.3 ขั้นตอนการเลือกพื้นที่ ควรทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกพื้นที่ กระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้เริ่มตั้งแต่การสำรวจเขตที่ตั้ง/พื้นที่ การจัดหา/จัดซื้อที่ดิน ควรมีทางเลือกหลายทางหลายกรณีทั้งในส่วนที่ดำเนินการได้ทันทีหรือในส่วนที่ต้องมีกระบวนการ/ขั้นตอนการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือหากจำเป็นต้องมีการขอผ่อนผันกับหน่วยงานเจ้าของกฎหมาย

3.2.4 ขั้นตอนการทำ EIA ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกที่ปรึกษาดำเนินการ มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล/ให้ข้อมูล ร่วมทำ และที่สำคัญต้องมีส่วนร่วมรับรู้ถึงรายงานผลการศึกษาไม่ว่าผลจะออกมาเป็นอย่างไร ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

3.3 แนวทางสนับสนุนต่อการแก้ไขปัญหา

มีมาตรการ/แนวทางในการสร้างแรงจูงใจและให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม รวมถึงมีกลไกดูแลรับผิดชอบต่อปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประชาชนในพื้นที่อย่างชัดเจน โดยต้องเน้นให้เกิดความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเป็นเจ้าของร่วมและได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เหมาะสม โดยสามารถแบ่งประเภทมาตรการสนับสนุนในด้านต่างๆที่สามารถดำเนินการได้ดังนี้

3.3.1 มาตรการสร้างแรงจูงใจและให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม

ประเทศไทยมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 โดยได้มีการเก็บเงินจากผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า และค่าปรับจากผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า ในอัตราที่แตกต่างกัน ดังนี้

- โรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงถ่านหิน หรือพลังงานจากเขื่อน จะเก็บในอัตรา 2 สตางค์ต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง
- โรงไฟฟ้าที่ใช้น้ำมันเตา หรือน้ำมันดีเซล จะเก็บในอัตรา 1.5 สตางค์ต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง
- โรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ลม แสงอาทิตย์ หรือพลังงานหมุนเวียนอื่นจะเก็บในอัตรา 1 สตางค์ต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง

โดยคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เป็นผู้ดูแลและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ภายหลังจากจัดเก็บกองทุนแล้วจะนำไปใช้จ่ายในพื้นที่ประกาศของกองทุนพัฒนาไฟฟ้า แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเป็นการบริหารจัดการ 2-15% และส่วนที่เหลือจะเป็นการดำเนินโครงการชุมชน

ปัจจุบันการสนับสนุนด้านงบประมาณจากกองทุนรอบโรงไฟฟ้าสำหรับประชาชนในพื้นที่ยังขาดความชัดเจนในด้านการบริหารจัดการใช้จ่ายเงินของโครงการในชุมชนรอบโรงไฟฟ้า และการเก็บเงินของกองทุนพัฒนาไฟฟ้ายังมีอัตราค่อนข้างต่ำหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่น เช่น ประเทศญี่ปุ่น จนจำนวนเงินดังกล่าวอาจไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการแท้จริงของชุมชน จึงควรพิจารณาเพิ่มอัตราการเก็บเงินเพิ่มขึ้น รวมทั้งพิจารณามาตรการค่าใช้ไฟฟ้าในอัตราที่ถูกกว่าปกติมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและสร้างความยอมรับให้แก่ประชาชนในพื้นที่ตั้งโรงไฟฟ้า สามารถตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้า เสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ อาจพิจารณาแนวทางการให้สิทธิประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น

- ให้ความสำคัญในการรับคนในพื้นที่เข้าทำงานในโรงไฟฟ้าเป็นอันดับแรก
- สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการสร้างรายได้เสริมของชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการ
- สนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาอย่างยั่งยืน ในด้านการศึกษา วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การเสริมสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่ดี และการพัฒนาเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
- การพิจารณาคิดค่าไฟในอัตราพิเศษให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบภายใต้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน
- การเพิ่มสัดส่วนการใช้ไฟฟ้าสาธารณะฟรี
- กำหนดแนวทางการดำเนินการ ในกรณีที่มีผลกระทบด้านสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้น โดยให้สนับสนุนการรักษาพยาบาล เยียวยา ให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนรวดเร็วและเป็นธรรม
- ให้ความช่วยเหลือชุมชนในภาวะวิกฤต ภาวะฉุกเฉิน และกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติ ครอบคลุมการจัดหาเครื่องใช้ที่จำเป็น อาหารและยา ที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายและการสนับสนุน การดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 มาตรการด้านการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ได้แก่ การนำแนวคิดของ Corporate Social Responsibility (CSR) มาสร้างการยอมรับให้เกิดขึ้นระหว่างผู้พัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าและประชาชนในพื้นที่ กิจกรรม CSR จึงเน้นการเข้าไปร่วมสร้างการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของทุกคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ หรือ ผู้สูงอายุ ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา สุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้สามารถกำหนดแบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง คือ

1) การให้สิทธิประโยชน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายครัวเรือน อาทิ การตรวจสุขภาพประจำปีฟรี และมีแพทย์เฉพาะทางให้การรักษานะโนนา การจัดสรร ทุนการศึกษาให้เปล่าให้แก่เยาวชนในเขตพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า ในระดับต่างๆ โดยสิทธิประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน

2) การสนับสนุนแผนการพัฒนาชุมชนในการยกระดับคุณภาพชีวิต โดยสนับสนุนแผนที่เกิดจากความต้องการของชุมชนผ่านกระบวนการการทำประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับตำบล โดยแผนนี้เป็นแผนสำหรับโครงการพัฒนาที่ต้องมีการจัดสรรเงินงบประมาณในปริมาณที่เหมาะสมของทุกปีเพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนต่อเนื่องดังกล่าว เพื่อให้มั่นใจว่าแผนพัฒนาชุมชน จะสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุผลสำเร็จ โดยอาจเป็นแผนระยะยาวได้

3) การสร้างและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม โดยบริษัทร่วมกับชุมชนในการจัดตั้งสหกรณ์และบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อทำให้เกิดการซื้อขายสินค้า ระหว่างผู้ผลิต(Supply) คือ วิสาหกิจชุมชน(สหกรณ์) และผู้บริโภค (Demand) คือ โรงไฟฟ้า พนักงาน ประชาชนในพื้นที่ และส่งออกไปยังพื้นที่อื่น ทั้งนี้ เพื่อสร้างรายได้แก่วิสาหกิจชุมชนและทำหน้าที่พัฒนายกระดับมาตรฐานสินค้าของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างบริษัทโรงไฟฟ้าและชุมชนรอบข้าง

3.3.3 มาตรการด้านการใช้เทคโนโลยีด้านดิจิทัลระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหและสร้างการยอมรับ

อีกแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยสนับสนุนในการแก้ไขปัญหการต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้า และทำให้เกิดการยอมรับในระยะยาว สร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการและการเข้าถึงข้อมูล รวมถึงยังสามารถช่วยในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลโรงไฟฟ้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยแนวทางที่สามารถดำเนินการได้มีดังนี้

- การนำระบบ Big Data มาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลโรงไฟฟ้า

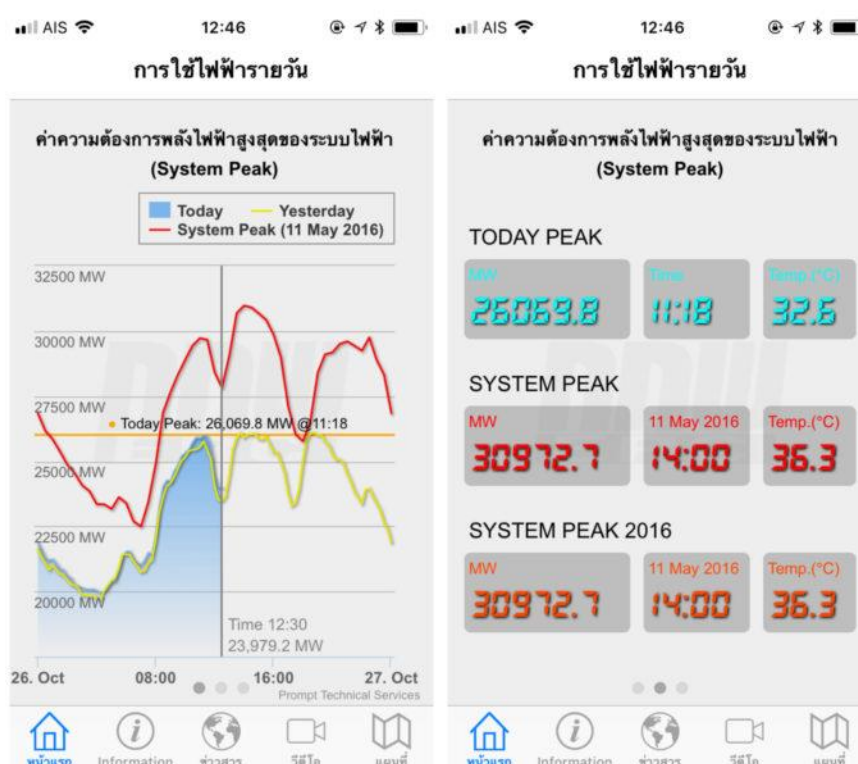
ให้ความสำคัญกับเรื่อง Big Data Platform เพื่อช่วยทำให้การวางแผน และการปฏิบัติงานต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญต่อเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การปรับปรุงประสิทธิภาพโรงไฟฟ้า และแผนงานปฏิบัติการด้านดิจิทัลต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยน

ข้อมูลระหว่างหน่วยงานหรือระบบต่างๆ หรือเชื่อมโยงข้อมูลขององค์กรจากแหล่งต่างๆ มารวมเป็น Single Source of Truth ซึ่งจะทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ โดยแนวทางในการนำระบบ Big Data ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อติดตามสถานภาพและแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพและการลดการสูญเสียในโรงไฟฟ้า
- 2) การสร้างฐานข้อมูลด้านพลังงานเพื่อทำการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคต
- 3) การใช้เป็นฐานข้อมูลในการต่อยอดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของโรงไฟฟ้า

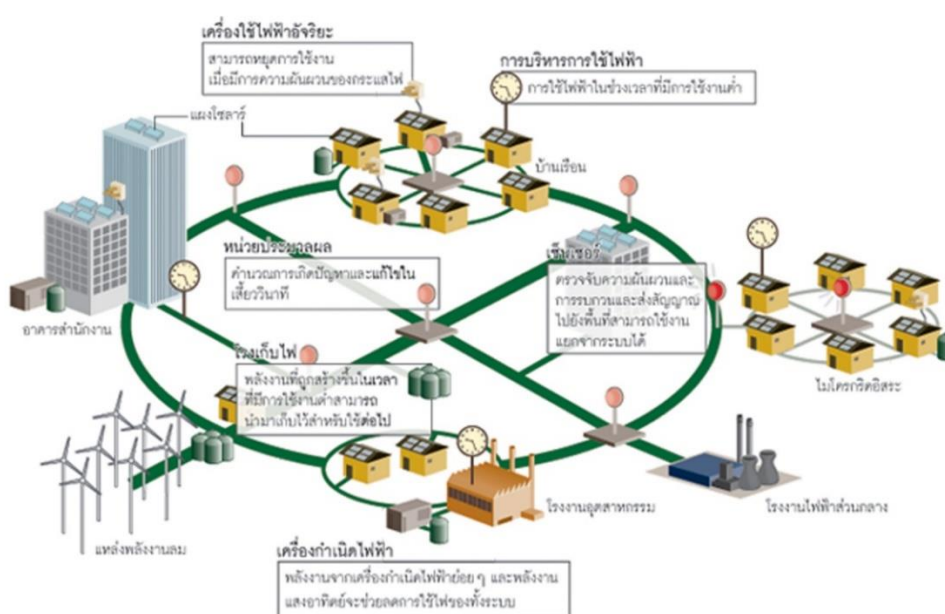
ดังมีรายละเอียดตัวอย่างระบบ Big Data สำหรับบริหารจัดการข้อมูลพลังงานปรากฏตามรูปที่ 4

รูปที่ 4 แสดงตัวอย่างระบบ Big Data สำหรับบริหารจัดการข้อมูลพลังงาน

- การบริหารจัดการไฟฟ้าด้วยระบบ Smart Grid / Smart Energy
เป็นการนำบริหารจัดการ Demand / Supply ของระบบไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด โดยมุ่งเน้นนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการ

ด้วยการวางโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสาธารณะ เป็นต้น รวมถึงนำเทคโนโลยีดิจิทัลในการตรวจวัดและการตรวจจับอัตโนมัติ เช่น IoT Sensors CCTV Analytics และการบริหารจัดการข้อมูลในมิติต่างๆ เพื่อมาประกอบองค์การตัดสินใจในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังมีรายละเอียดตัวอย่างระบบ Smart Grid/ Smart Energy ปรากฏตามรูปที่ 5

รูปที่ 5 ตัวอย่างระบบ Smart Grid/ Smart Energy สำหรับบริหารจัดการไฟฟ้า

- การบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะภาคด้านพลังงานในรูปแบบ Smart Utilities

เป็นการสร้างระบบในการ Integrate ข้อมูลด้านพลังงานในระบบต่างๆ จากผู้ให้บริการ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา มาพัฒนาเพื่อให้เกิดบริการบน Platform Big Data ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการให้บริการแบบ One Stop Service สำหรับผู้ใช้บริการ ดังมีรายละเอียดตัวอย่างระบบ Smart Utilities ปรากฏตามรูปที่ 6

รูปที่ 6 แสดงตัวอย่างระบบ Smart Utilities

3.4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อความมั่นคงทางพลังงาน

เพื่อให้กระบวนการสร้างโรงไฟฟ้ามีการเพิ่มเติมขั้นตอนหรือกลไกในการที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมหรือการต่อต้านจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทางคณะผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์ แนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว โดยประเด็นสำคัญที่จะนำมาสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การเพิ่มกลไกการดำเนินงานในขั้นตอนของการผลักดันสร้างโรงไฟฟ้า 2 ส่วน ได้แก่ **การจัดตั้ง คณะกรรมการร่วมหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนความมั่นคงทางพลังงาน** ที่จะประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมทั้งมีผู้แทนภาคประชาชนในกลุ่มที่เกี่ยวข้องเป็นหลักจำนวน พอสมควร เพื่อมาร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจในการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ยุทธศาสตร์ๆ ของประเทศเพื่อ สร้างให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานและเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ ซึ่งต้องถือว่าเป็นภารกิจและเป็นเป้าหมายที่ต้องดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐจาก กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลโดยกระทรวงพลังงานในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพ หลัก โดยบทบาทของหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้ามาช่วยสนับสนุนกระทรวงพลังงานและ กฟผ. ในการ ดำเนินการในเรื่องนี้ อาทิ เช่น ช่วยสนับสนุนและประสานงานกับภาคประชาชนและองค์กรภาค ประชาชนในพื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ หรือช่วยให้ข้อมูลหรือชี้แจงในประเด็นที่จำเป็นและ เกี่ยวข้องต่างๆ กับหน่วยงานของตนเอง ตลอดจนช่วยสนับสนุนในการใช้กลไกต่างๆ ที่มีอยู่ในการ สนับสนุนและช่วยเหลือให้กับหน่วยงานของกระทรวงพลังงานในการเข้าพื้นที่และประสานงานกับ ประชาชนและองค์กรต่างๆ ในพื้นที่เพื่อลดการต่อต้านและสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกัน ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่คาดว่าจะควรอยู่ในคณะกรรมการชุดนี้ร่วมกับกระทรวงพลังงาน ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. กระทรวงพลังงาน

2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. กระทรวงมหาดไทย
4. กระทรวงสาธารณสุข
5. กระทรวงอุตสาหกรรม
6. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
7. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
8. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
9. กระทรวงยุติธรรม
10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
11. ผู้แทนจากภาคประชาชนจำนวน 5 คน

โดยบทบาทและอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการชุดนี้ ควรจะประกอบไปด้วย

- ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและภารกิจในการสร้างโรงไฟฟ้าเพื่อความมั่นคงทางพลังงานให้เป็นวาระแห่งชาติ
- เสนอแนะแนวทางและมาตรการในการผลักดันและแก้ไขปัญหาการสร้างโรงไฟฟ้าเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ยุทธศาสตร์ของประเทศ
- เฝ้าระวังติดตามผลการดำเนินการของหน่วยราชการและผู้เกี่ยวข้อง
- ขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานงานของรัฐ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จัดส่งเอกสารชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ในบทบาทของคณะกรรมการร่วมฯ ดังกล่าวในเรื่องการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อมาช่วยดำเนินการตามความเหมาะสม คณะผู้ศึกษาพิจารณาแล้วกันแล้วมีความเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแต่งตั้ง **คณะอนุกรรมการไตรภาคีเพื่อพัฒนาความมั่นคงทางพลังงานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ** ซึ่งจะเป็นคณะอนุกรรมการที่มีองค์ประกอบหลักสามส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น โดยจะมีหน้าที่หลักในการเป็นกลไกในการสร้างความร่วมมือและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนกำกับดูแลและติดตามร่วมกันในกระบวนการการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ที่มีการดำเนินการ ซึ่งกลไกดังกล่าวนี้ยังไม่เคยได้มีการจัดตั้งหรือผลักดันให้มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการในการขับเคลื่อนประเด็นการแก้ไขปัญหาทางพลังงานที่ผ่านมาในอดีต โดยทางคณะผู้ศึกษาเห็นว่าแนวทางนี้จะป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการต่อต้านคัดค้านการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ต่าง ๆ

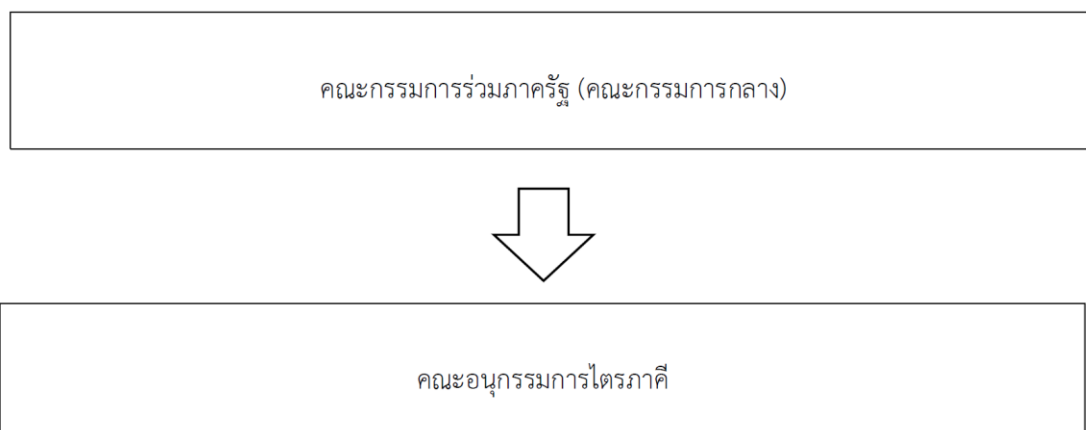
โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะใช้กลไกดังกล่าวนี้ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในประเด็นอื่น ๆ ของประเทศต่อไปได้ โดยเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จได้อย่างแท้จริงได้แก่การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวข้างต้นจะต้องมีกระบวนการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ที่มีความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามาตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานในขั้นตอนหลักๆ ได้ โดยสามารถสรุปแนวคิดข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อความมั่นคงทางพลังงานได้ตามรูปที่ 7

รูปที่ 7 แนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อความมั่นคงทางพลังงาน

อนึ่ง การแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐฯ สามารถดำเนินการได้โดยกระทรวงพลังงาน ออกคำสั่งแต่งตั้งโดยมีปลัดกระทรวงพลังงานเป็นประธานกรรมการ มีผู้แทนกระทรวง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีหน่วยงานของกระทรวงพลังงานที่รับผิดชอบโดยตรงซึ่งได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อ

ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ภารกิจ และงานในพื้นที่ จากนั้นคณะกรรมการชุดนี้ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไตรภาคีฯ โดยมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่เป้าหมายเป็นประธานอนุกรรมการ มีผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ผู้แทนภาคเอกชน และผู้แทนองค์กรชุมชน เครือข่ายในระดับท้องถิ่นนั้นๆ เป็นอนุกรรมการ และมีพลังงานจังหวัดในพื้นที่เป้าหมาย เป็นเลขานุการร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้แทนประชาชนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการดังกล่าว สามารถใช้แก้ไขปัญหาได้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมมาแล้ว เช่น การแก้ไขปัญหาการเรียนของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (P-MOVE) ในรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ฯ ซึ่งได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม โดยมีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและตัวแทน ของขบวนการประชาชนฯ จำนวนพอสมควร เป็นกรรมการร่วมในคณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา จากนั้นคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเฉพาะด้านๆไป เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน และพื้นที่ทางจิตวิญญาณของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลและชาวกะเหรี่ยง โดยมีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและตัวแทนของขบวนการประชาชนฯ ในพื้นที่ ร่วมเป็นอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการฯ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะเป็นการร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ตรงกับความต้องการ หน่วยงานของรัฐได้มีโอกาสทำความเข้าใจ ชี้แจงผลการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างทันเวลา เนื่องจากมีการกำหนดการประชุมอย่างน้อย 2 เดือนต่อครั้ง ประชาชนได้ทราบผลความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาเป็นระยะ ๆ จากการประชุม ทำให้เกิดความพึงพอใจ ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา สามารถแก้ไขปัญหาให้คลี่คลายไปได้ ไม่เกิดการสร้างปมปัญหาให้ใหญ่มากขึ้นเหมือนเมื่อในอดีต และที่สำคัญ

ประชาชนจะเห็นถึงความจริงจัง จริงใจ ที่หน่วยงานของรัฐได้พยายามแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เนื่องจากการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ที่ผ่านมาเจ้าของโครงการเป็นผู้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาและสถาบันวิชาการ ทำให้การจัดทำรายงานต้องเป็นไปตามที่เจ้าของโครงการต้องการ ซึ่งยังขาดการจัดทำรายงานที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ทางวิชาการและไม่ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังเช่น การประเมินผลกระทบที่ไม่ครอบคลุมมลสารทุกชนิดที่มาจากกระบวนการผลิตของโครงการ โดยเฉพาะผลกระทบต่อมลพิษทางอากาศที่ไม่มีกฎหมายควบคุม มีการนำเสนอข้อมูลที่คลาดเคลื่อน และมีสรุปการประเมินผลกระทบแบบรวบรัดไม่เชื่อมโยงกับข้อมูลที่นำเสนอ นอกจากนี้กรอบการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) เน้นการพิจารณาเป็นรายโครงการ ทำให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ไม่สามารถนำไปสู่การพิจารณาต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่ได้รับผลกระทบแบบสะสมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะมีดังนี้

1) กำหนดขั้นตอนและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตการทำรายงาน (scoping) จนถึงกระบวนการอนุมัติขั้นสุดท้าย และการติดตามตรวจสอบหลังการเปิดดำเนินโครงการ

2) สร้างกระบวนการร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการคัดเลือกและกำกับบริษัทที่ปรึกษา แต่เจ้าของโครงการยังมีความรับผิดชอบโครงการหลังจากที่รายงาน EIA / EHIA ได้รับการอนุมัติ โดยเฉพาะการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือถ้าเป็นไปได้ ควรมีงบประมาณสนับสนุนภาคประชาชนให้ทำการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ คู่ขนานกับการศึกษาของบริษัทที่ปรึกษาด้วย

3) การกำหนดขอบเขต Public Scoping ควรกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีผู้ได้รับผลกระทบโดยรอบโครงการ ซึ่งยืดหยุ่นในการกำหนดกรณีโดยรอบตามความเหมาะสม รวมทั้งมีการกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นในการทำ EHIA Scoping และทำการศึกษาศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพ โดยให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นและสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบเขต ให้ครบถ้วน ไม่

มุ่งเน้นเฉพาะประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียวจนขาดรายละเอียดในด้านอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งผลการศึกษาควสสะท้อนการคาดการณ์ความเสี่ยงทางด้านสุขภาพตามความเป็นจริงต่อกลุ่มเสี่ยงต่างๆ

4) การประเมินผลกระทบ Appraisal เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ และการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรให้มีการมีส่วนร่วมจากทุกกลุ่มอย่างแท้จริง และการศึกษาคควรครอบคลุมประเด็นทั้งหมดที่ประชาชนห่วงใย

5) การทบทวนร่างรายงาน Public review เพื่อทบทวนร่างรายงานการประเมินผลกระทบโดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ จัดให้มีเวทีทบทวนร่างรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งนี้ควรมีการสื่อสารให้ประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้เข้าถึงเอกสารและเนื้อหา และเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นต่อรายงานอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะที่ได้รับไปปรับปรุงเพิ่มเติม และแก้ไขให้ครบถ้วนในประเด็นที่สำคัญ

6) กระบวนการตัดสินใจ Decision Making เพื่อพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการพิจารณา ต้องมีการสื่อสารต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง มีการพิจารณาศักยภาพในการรองรับของพื้นที่และทางเลือกโครงการ อย่างไรก็ตามไม่มีเงื่อนไขข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาในการปรับปรุงแก้ไขรายงาน EIA/EHIA ภายหลังจากที่ผ่านกระบวนการพิจารณาจากคณะผู้ชำนาญการฯ ทำให้หากใช้เวลาในการแก้ไขยาวนาน สถานการณ์หรือข้อมูลบางส่วนในพื้นที่โครงการอาจเปลี่ยนแปลงไปมากและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการประเมินผลกระทบในรายงานอีกต่อไป จึงควรมีการกำหนดเกณฑ์หรือเงื่อนไขให้เหมาะสมกับการใช้งานต่อไป

7) การติดตามประเมินผล Monitoring ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามขอบเขตและประเด็นที่เป็นข้อห่วงกังวลจากการดำเนินโครงการในพื้นที่ ควรมีการกำหนดกลไกติดตามมาตรการลดผลกระทบและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบอย่างเป็นระบบ กำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจยับยั้งการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน และกำหนดบทลงโทษสำหรับเจ้าของโครงการที่กระทำความผิด ในกระบวนการเหล่านี้ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ/ติดตามทุกระยะ ตั้งแต่เริ่มก่อสร้าง และดำเนินการหลังก่อสร้างแล้วเสร็จ

8) กำหนดให้ระบุ “ทางเลือก” (alternatives) ในการดำเนินโครงการไว้เป็นส่วนหนึ่งในรายงาน EIA / EHIA

9) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องไม่พยายามสร้างเงื่อนไขให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การออกประกาศยกเว้นการดำเนินการตามขั้นตอนของ EIA / EHIA ปกติ การจัดหาที่ดินหรือดำเนินการก่อสร้างอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น สร้างท่าเรือซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน ก่อนที่ EIA / EHIA ของโรงไฟฟ้าจะได้รับความเห็นชอบ

10) ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ อย่างมีความหมายตลอดกระบวนการพัฒนา เปิดเผยกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ให้ชัดเจนและโปร่งใส เพื่อความเชื่อมั่นของชุมชนในพื้นที่และคนทั้งประเทศ

11) ควรกำหนดให้ผู้จัดทำรายงาน EIA / EHIA สรุปเนื้อหาในรายงานซึ่งมีความซับซ้อนทางเทคนิคและเข้าใจยาก ให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายที่ประชาชนฟังแล้วเข้าใจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจร่วมกัน และเปิดเผยร่างรายงาน EIA / EHIA ฉบับสมบูรณ์ให้ผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ก่อนที่จะจัดทำและเผยแพร่รายงานฉบับสมบูรณ์

12) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาข้อมูลฐานที่ได้คุณภาพ เช่น คุณภาพอากาศ ดิน น้ำ และมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อยกระดับมาตรฐานการทำรายงาน EIA / EHIA และให้ Stakeholders ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้

4. ประโยชน์และผลที่คาดว่าจะได้รับ

แต่ละมาตรการจะนำไปสู่ Output อะไร และในภาพรวมจะนำไปสู่ผลลัพธ์หรือผลกระทบ (Outcome/ Impact) อะไร

การศึกษาเรื่องการผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ จะทำให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

3.2 จากการดำเนินมาตรการตามแนวทางหลัก ที่เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผน PDP การจัดทำโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ขั้นตอนการเลือกพื้นที่ ขั้นตอนการทำ EIA เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกที่ปรึกษาดำเนินการ มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล/ให้ข้อมูล ร่วมทำ โดย Key success factors ในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ขั้นตอนก่อนสร้างโรงไฟฟ้า ระหว่างก่อสร้าง และเมื่อโรงไฟฟ้าสร้างแล้วเสร็จ คือ การแต่งตั้ง “คณะกรรมการร่วมหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนความมั่นคงทางพลังงาน” เพื่อกลั่นกรองรูปแบบการพัฒนาโรงไฟฟ้าเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการร่วมมือและสนับสนุนงานในพื้นที่ รวมถึงการแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการไตรภาคีเพื่อพัฒนาความมั่นคงทางพลังงานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย” โดยแนวทางดำเนินการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ให้ประสบความสำเร็จ โดยประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้เสียมีความเข้าใจ เข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลประโยชน์ที่กระจายไปสู่ชุมชน การช่วยเหลือและการให้โอกาสแก่ประชาชนในการเข้าไปดูแลมากขึ้น อันจะนำไปสู่การยอมรับโครงการเพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การดำเนินการตามแนวทางสนับสนุนต่อการแก้ไขปัญหา จะทำให้เกิดการสร้างแรงจูงใจและให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม รวมถึงมีกลไกดูแลรับผิดชอบต่อปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประชาชนในพื้นที่อย่างชัดเจน โดยการดำเนินมาตรการสร้างแรงจูงใจและให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม มาตรการด้านการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และมาตรการด้านการใช้เทคโนโลยีด้านดิจิทัลระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างการยอมรับ จะทำให้การพัฒนาโรงไฟฟ้าในภาคใต้เมื่อโรงไฟฟ้าสร้างแล้วเสร็จเป็นไปอย่างยั่งยืน

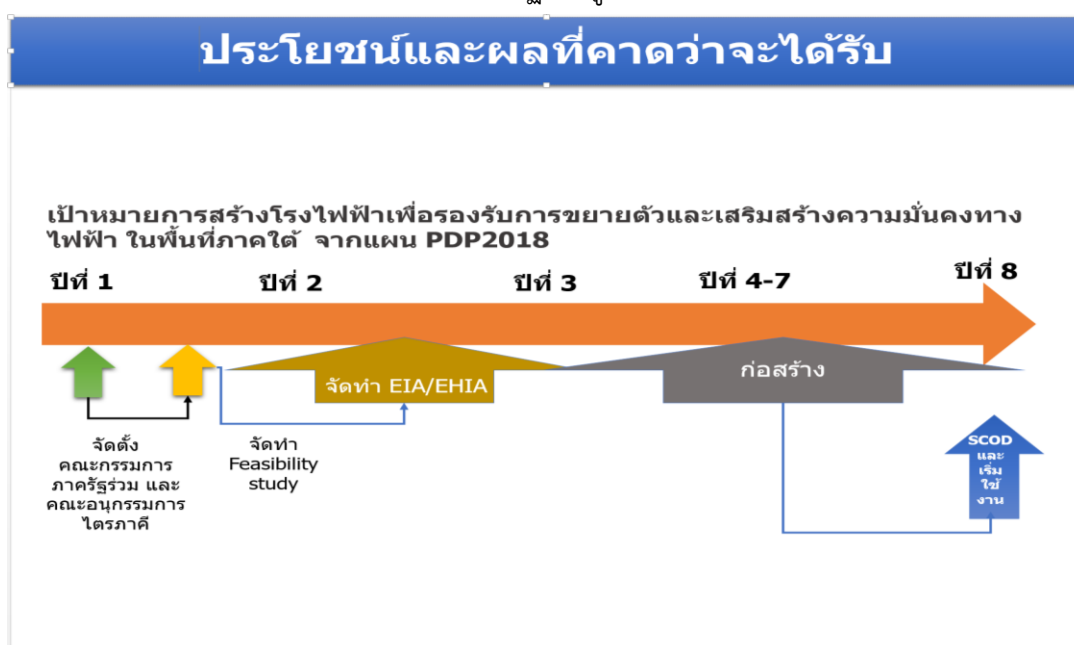
3.4 หากการจัดตั้งโรงไฟฟ้าจะทำให้เกิดผลดี (Impact) ต่อประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ และประเทศไทย ดังนี้

- สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคใต้และต่อประเทศไทย

- ทำให้เกิดความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ และลดความเสี่ยงด้านเชื้อเพลิงในระยะยาว

- เพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้
- ลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาพลังงานของประเทศ

ทั้งนี้ คณะผู้ศึกษามีความเชื่อมั่นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งในส่วนแนวทางหลักและแนวทางสนับสนุน รวมถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่างๆ จะสามารถแก้ไขปัญหาในการที่ไม่สามารถผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ได้ โดยคณะผู้ศึกษาประเมินว่ากระบวนการและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมา หากได้รับการสนับสนุนและผลักดันให้มีการดำเนินการได้จริง ก็จะสามารถที่จะทำให้เกิดการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อความมั่นคงในพื้นที่ภาคใต้ได้เป็นไปตามแผน PDP 2018 ล่าสุดของกระทรวงพลังงาน ซึ่งกำหนดไว้ว่าจะต้องมีการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ให้เกิดขึ้นที่ จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งมีกำลังการผลิตสุทธิ 1,400 เมกะวัตต์ ภายในปี พ.ศ. 2570 ซึ่งกระบวนการต่างๆ โดยคณะผู้ศึกษาได้จัดทำแผนการดำเนินงานเบื้องต้นในการผลักดันให้เกิดการสร้างโรงไฟฟ้างดังกล่าวดังมีรายละเอียดปรากฏตามรูปที่ 8

รูปที่ 8 แผนการดำเนินงานในการผลักดันให้เกิดการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้

5. สรุปในภาพรวม

รายงานการศึกษาเรื่อง การผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (Power Development Plan : PDP) ในพื้นที่ภาคใต้ มีประเด็นปัญหาและความท้าทายที่สำคัญของการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้ที่ไม่ได้ตามแผน PDP สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การต่อต้านคัดค้านจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และกลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถการป้องกันและแก้ไขการต่อต้านและคัดค้านได้อย่างแท้จริง โดยแนวทางการแก้ปัญหาหลักจะเป็นการสร้างกระบวนการการสร้างโรงไฟฟ้าให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งสามารถทำได้โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนสร้างโรงไฟฟ้า ระหว่างก่อสร้าง และเมื่อโรงไฟฟ้าสร้างแล้วเสร็จ โดยมีกระบวนการประเมินและแก้ไขผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีกลไกการดำเนินงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) รวมถึงรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยขั้นตอนแรกควรมีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการร่วมหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนความมั่นคงทางพลังงาน” เพื่อกลั่นกรองรูปแบบการพัฒนาโรงไฟฟ้าเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการร่วมมือและสนับสนุนงานในพื้นที่ นอกจากนี้ ควรมีการแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการไตรภาคีเพื่อพัฒนาความมั่นคงทางพลังงานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ” ซึ่งตั้งขึ้นภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการร่วมหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนความมั่นคงทางพลังงาน โดยจะมีองค์ประกอบที่สำคัญจากสามภาคส่วน ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนภาคเอกชนทั้งในส่วนภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และการบริการ และองค์กรท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานในบริบทของการเป็นเจ้าของโครงการร่วมกันตั้งแต่การวางแผน การกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ต่างๆ อาทิ เช่น การพิจารณาเลือกพื้นที่ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่เหมาะสม การพิจารณาแนวทางและผู้จัดทำ EIA/EHIA รวมถึงการพิจารณาการใช้ประโยชน์กองทุนรอบโรงไฟฟ้า เป็นต้น การติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงาน รวมทั้งการร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ส่วนแนวทางสนับสนุนนั้น ได้แก่ มาตรการสร้างแรงจูงใจและให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม เช่น การให้ความช่วยเหลือชุมชนและสังคมในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับคนในชุมชนและสังคม การพัฒนาสาธารณูปโภค การพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การสนับสนุนการจ้างงานในท้องถิ่น ซึ่งรวมไปถึงการสนับสนุนด้านการศึกษา สาธารณสุข และการให้ความช่วยเหลือในช่วงภัยพิบัติต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงการมีมาตรการสนับสนุนด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านดิจิทัล และระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวางแผนงาน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงไฟฟ้า เช่น การนำระบบ Big Data มาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลโรงไฟฟ้า การบริหารจัดการไฟฟ้าด้วยระบบ Smart

Grid / Smart Energy และการบริหารจัดการการให้บริการสาธารณูปโภคด้านพลังงานในรูปแบบ Smart Utilities เป็นต้น ซึ่งคณะผู้ศึกษามีความเชื่อมั่นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งในส่วนแนวทางหลักและแนวทางสนับสนุน รวมถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่างๆ จะสามารถแก้ไขปัญหาในการที่ไม่สามารถผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ได้เป็นอย่างดี โดยในเบื้องต้นประเมินว่ากระบวนการและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมา หากได้รับการสนับสนุนและผลักดันให้มีการดำเนินการได้จริง ก็จะสามารถที่จะทำให้เกิดการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อความมั่นคงในพื้นที่ภาคใต้ได้เป็นไปตามแผน PDP 2018 ล่าสุดของกระทรวงพลังงาน ซึ่งกำหนดไว้ว่า จะต้องมีการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ให้เกิดขึ้นที่ จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งมีกำลังการผลิตสุทธิ 1,400 เมกะวัตต์ ให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2570 เป็นไปอย่างประสบผลสำเร็จ รวมถึงยังสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่อื่นๆ ให้เป็นไปตามแผนโดยปราศจากการต่อต้านคัดค้านจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งท้ายที่สุด จะทำให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานของประเทศในระยะยาว สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และสร้างคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับของประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สืบต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงพลังงาน. (2561). แผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2580

(PDP 2018). ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2561, จาก

https://www.demco.co.th/about/industry_outlook

ไทยรัฐออนไลน์. (2559, 22 พฤษภาคม). สรุปข่าวรอบวัน ประจำวันที่ 22 พ.ค. 59 ตั้งแต่เวลา

06.00-18.00 น. ไทยรัฐ. ค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก

<https://www.thairath.co.th/content/624080>

ภาควิชา โกลบอลเอนิโอส. (2559). ความจำเป็นของโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ?. ค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2561,

จาก <http://www.salforest.com/blog/krabicoalpowerplant>

มติการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ. (2562). รายงานผลการประชุม

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) 24 มกราคม 2562. ค้นเมื่อ 18 มีนาคม

2561, จาก <http://www.eppo.go.th/index.php/th/component/k2/item/14448-news-240162>

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2561). คู่มือสัมมนาประชาพิจารณ์

แผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2580 (PDP 2018). ค้นเมื่อ 6

มีนาคม 2561, จาก

http://www.eppo.go.th/images/Information_service/NEWS/2018/

PDP_Public_Hearing2018_3.pdf

คณะผู้จัดทำ

นางสาวผุสดี เยี่ยมสวัสดิ์

รหัส 89056

ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 (นนทบุรี)
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ว่าที่ ร.ต.พีรพล มั่นจิตต์

รหัส 89057

ผู้อำนวยการกองแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายวัฒน์ ทาบังกาฬ

รหัส 89058

เลขานุการกรม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นางสาวชมภารี ชมพูรัตน์

รหัส 89059

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นายจักรพันธ์ กิ่งแก้ว

รหัส 89061

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงพลังงาน

นายณรินทร์ สุวรรณโณ

รหัส 89062

พลังงานจังหวัดเลย สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

นายสารรัฐ ประกอบชาติ

รหัส 89063

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

นายสมบุรณ์ วัชรชัยสุรพล

รหัส 89064

ผู้อำนวยการสำนักจัดการเชื้อเพลิงพลังงาน กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

นางสาวลักขณา สุมาบัติ

รหัส 89065

ผู้อำนวยการสำนักบริการธุรกิจและการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง กรมธุรกิจพลังงาน

นางสาวนัระนารถ แจ้ทอง

รหัส 89098

ผู้อำนวยการกองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค (นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ)
กรมวิทยาศาสตร์บริการ